

Jednotematyczne badania świadomości ekologicznej mieszkańców Polski

GOSPODARKA ODPADAMI

Raport z badania

LISTOPAD 2018

Opracowane dla **Ministerstwa Środowiska**
przez konsorcjum firm **DANAE sp. z o.o.**
(Lider Konsorcjum) oraz **Realizacja sp. z o.o.**

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

PODSTAWOWE INFORMACJE

4

CHARAKTERYSTYKA PRÓBY

7

WYNIKI BADANIA

12

PODSUMOWANIE

55

PODSTAWOWE INFORMACJE

CEL BADANIA

Poznanie stanu wiedzy, poziomu świadomości i postaw mieszkańców Polski względem gospodarki odpadami

ZAMAWIAJĄCY

Ministerstwo Środowiska

WYKONAWCA

DANAE Sp. z o.o. i Realizacja Sp. z o.o.

WIELKOŚĆ PRÓBY

N=1010

TECHNIKA

CAPI – wywiad indywidualny wspomagany komputerowo

LOKALIZACJA

badanie ogólnopolskie

TERMIN

październik – listopad'2018

Badanie zrealizowano w ramach multitematycznego, cyklicznego badania Omnibus. Zastosowano technikę CAPI, która jest metodą zbierania danych, polegającą na przeprowadzeniu wywiadu z respondentem przy użyciu urządzeń mobilnych (tj. laptop, palmtop), na których zapisywane są udzielone odpowiedzi.

Przebadana próba jest reprezentatywna ze względu na zmienne demograficzne: **pleć, wiek i miejsce zamieszkania** (wielkość miejscowości i województwo). Maksymalny błąd szacowania dla próby losowej liczącej 1000 osób wynosi +/- 3,1%. Analizy zostały natomiast przeprowadzone z wykorzystaniem wagi analitycznej, co oznacza, iż zebrane dane są przeważone w taki sposób, aby struktura próby odpowiadała rzeczywistej strukturze mieszkańców Polski. Dane procentowe prezentują wyniki ważone, liczebności – nieważone. Procedurze ważenia nie zostały poddane pytania z metryczki.

INTERPRETACJA DANYCH

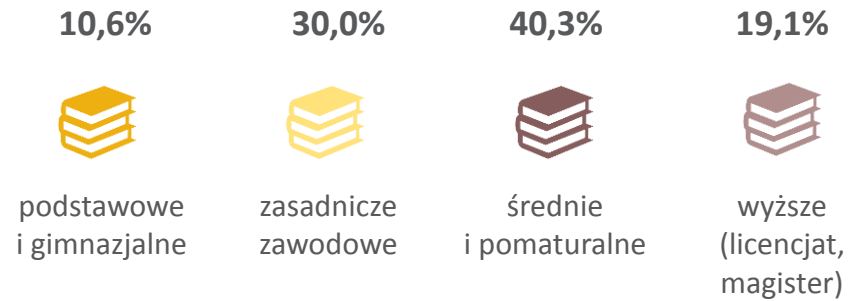
- Podstawą procentowania jest liczba osób odpowiadających na dane pytanie – informacje zawarte są w dolnej części slajdu (N).
- W celu utrzymania maksymalnej przejrzystości i czytelności na slajdach zastosowano wartości procentowe zaokrąglone do jednego miejsca po przecinku, stąd też w pewnych sytuacjach odsetki poszczególnych odpowiedzi nie sumują się do 100,0%, a do 99,9% czy 101,0%.
- W górnej części slajdów, pod pytaniami, znajdują się adnotacje na temat możliwej do wyboru przez respondentów liczby odpowiedzi (pytanie wielokrotnego wyboru/pytanie jednokrotnego wyboru). W niektórych pytaniach liczba możliwych do wybrania odpowiedzi była określona, wówczas taka informacja znajduje się w treści pytania.

CHARAKTERYSTYKA PRÓBY

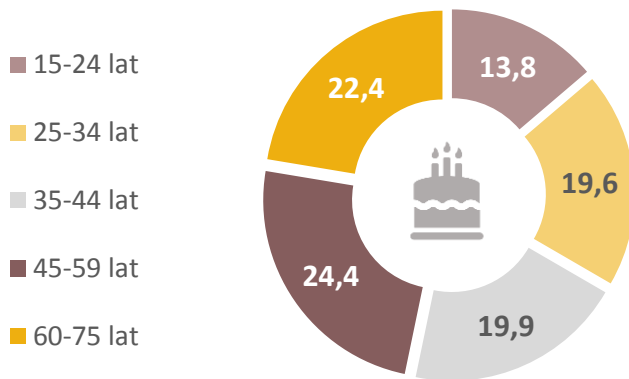
PŁEĆ

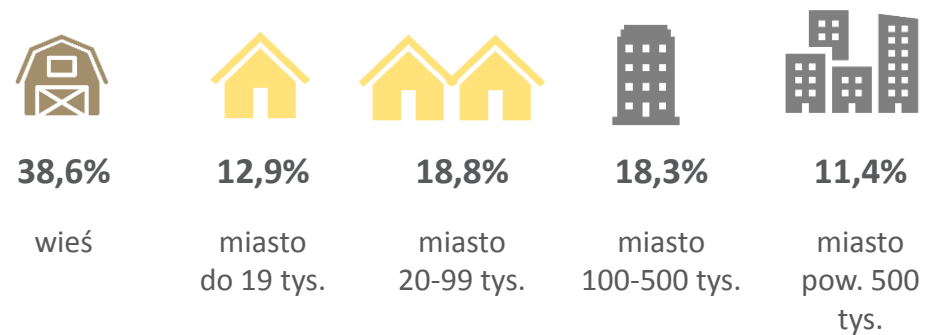
WYKSZTAŁCENIE

WIEK

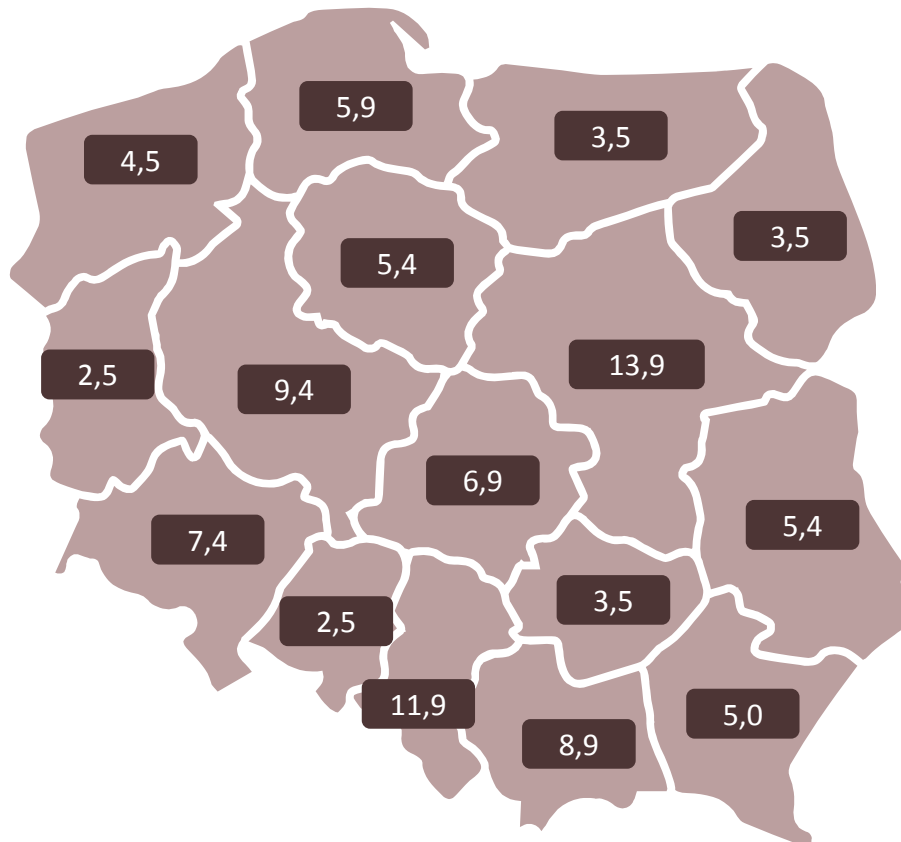

WIELKOŚĆ MIEJSCOWOŚCI ZAMIESZKANIA

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

WOJEWÓDZTWO

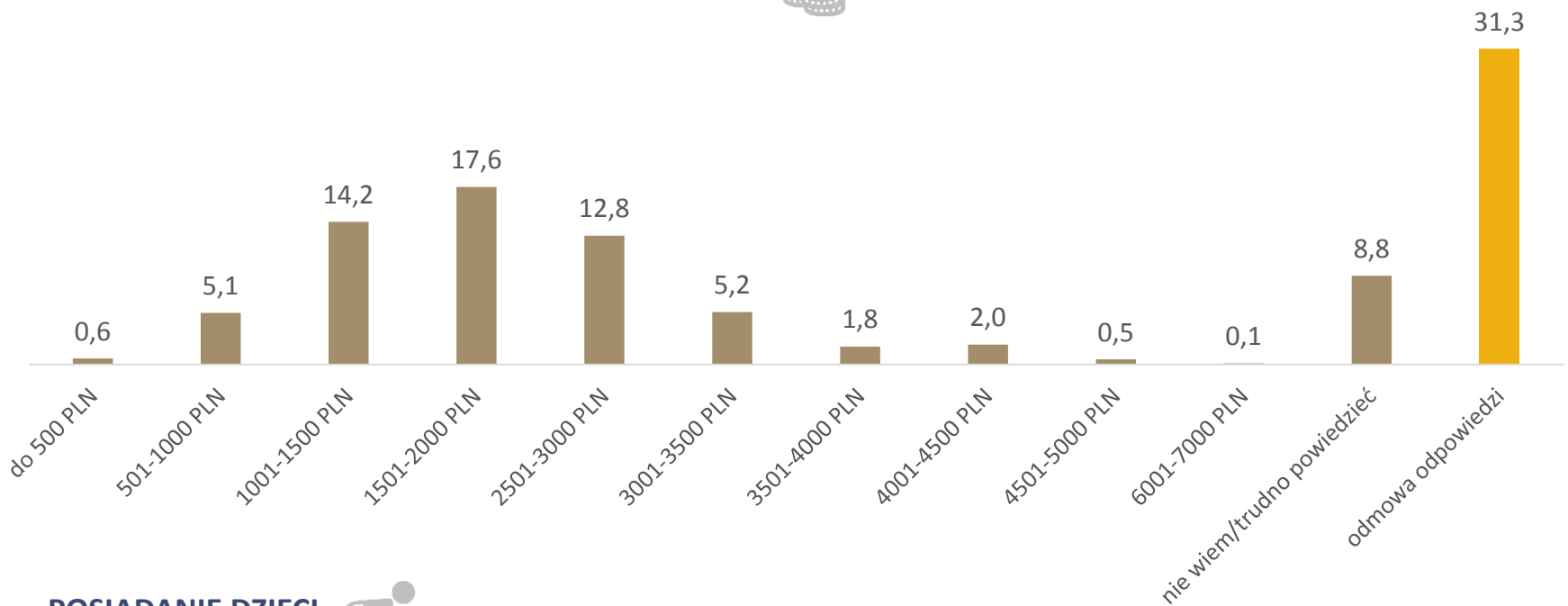

Województwo	%
mazowieckie	13,9
śląskie	11,9
wielkopolskie	9,4
małopolskie	8,9
łódzkie	6,9
dolnośląskie	7,4
pomorskie	5,9
lubelskie	5,4
kujawsko-pomorskie	5,4
podkarpackie	5,0
zachodniopomorskie	4,5
warmińsko-mazurskie	3,5
lubuskie	2,5
podlaskie	3,5
opolskie	2,5
świętokrzyskie	3,5

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

DOCHÓD NETTO NA JEDNEGO CZŁONKA RODZINY

POSIADANIE DZIECI

51,1%
TAK

48,9%
NIE

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

- W badaniu udział wzięło łącznie 1010 respondentów, z czego 50,8% stanowiły kobiety, natomiast 49,2% mężczyźni.
- Najliczniejszą grupę stanowili respondenci w wieku 45-59 lat (24,4%) oraz 60-75 lat (22,4%), nieco mniej odnotowano osób w wieku 35-44 lata i 25-34 lata. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby młode (15-24 r.ż., 13,8%).
- Pod względem wykształcenia w badaniu udział wzięło 40,3% respondentów z wykształceniem średnim i pomaturalnym, 30,0% z zasadniczym zawodowym, a także 19,1% z wyższym. Najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym i gimnazjalnym (10,6%).
- Przedstawiciele wsi stanowili 38,6% wszystkich badanych, natomiast miast 61,4%.
- Analiza miejsc zamieszkania respondentów wskazała, że najliczniejszą grupę stanowili mieszkańcy województwa mazowieckiego (13,9%), a następnie śląskiego (11,9%).
- Analiza wysokości miesięcznych dochodów netto, przypadających na jednego członka gospodarstwa domowego respondenta, wskazała, że najczęściej dochody badanych mieściły się w przedziale 1 500 – 2 000 PLN (17,6%). Drugą pod względem częstości wskazania kategorią dochodów były dochody w przedziale 1 001 – 1 500 PLN.
- Osoby posiadające dzieci stanowiły 51,1% respondentów.

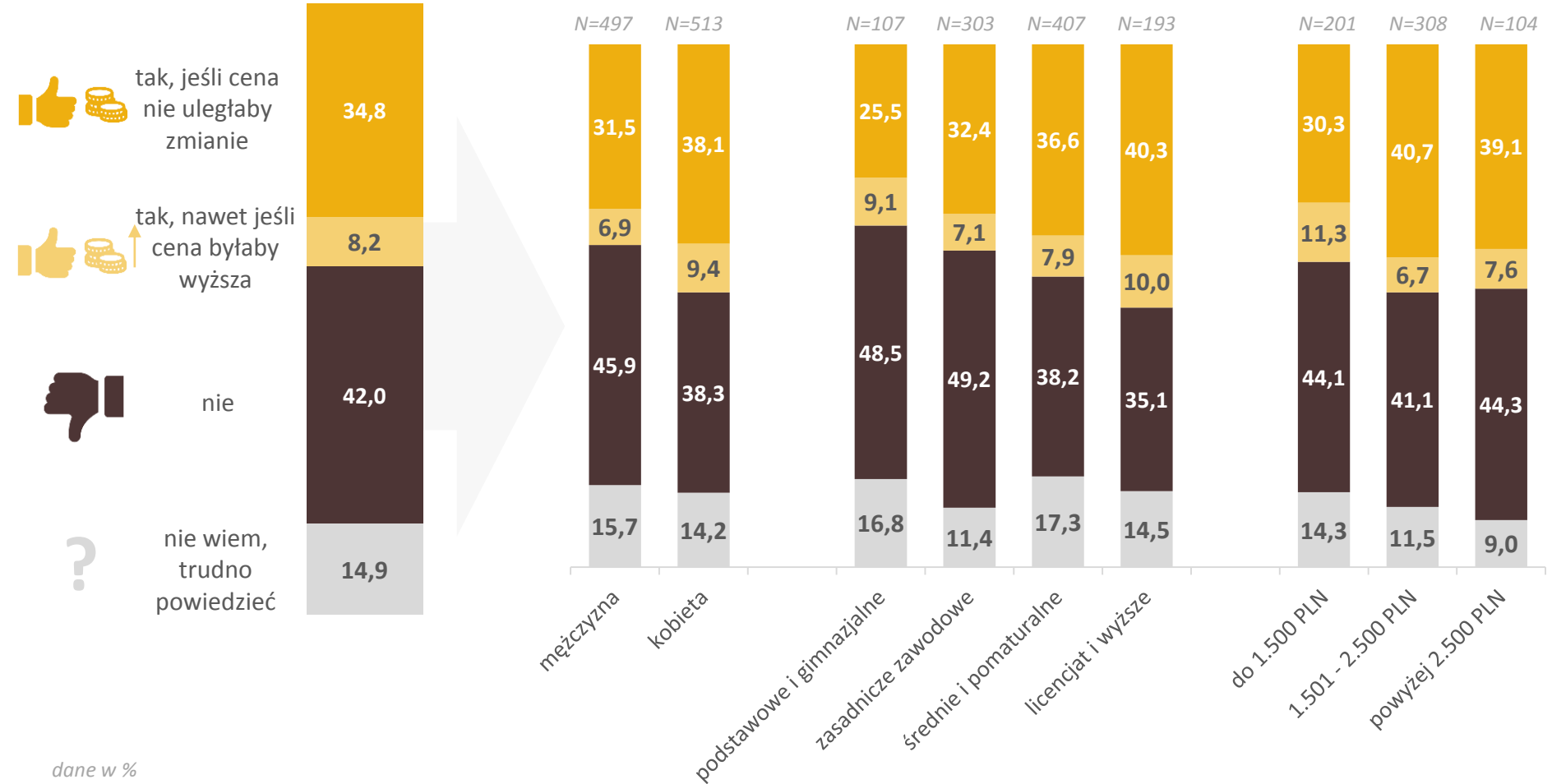
WYNIKI BADANIA

>>> OPAKOWANIA Z SUROWCÓW WTÓRNYCH

P1. Czy przy wyborze produktu w opakowaniu kierowałaby się Pan/i informacją, że opakowanie zostało wytworzone z surowców wtórnych z recyklingu?

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> OPAKOWANIA Z SUROWCÓW WTÓRNYCH

- 43,0% Polaków zadeklarowało, iż przy wyborze produktu w opakowaniu kierowałoby się informacją, że opakowanie zostało wytworzone z surowców wtórnych, w tym: 34,8%, jeśli cena nie uległaby zmianie, natomiast 8,2% nawet jeśli cena byłaby wyższa. Warto zauważyć, że odsetek odpowiedzi twierdzących wzrasta wraz z wykształceniem (podstawowe i gimnazjalne 34,7% vs licencjat i wyższe 50,4%), bardziej skłonne do kierowania się informacją o opakowaniu z surowców wtórnych są kobiety niż mężczyźni (47,5% vs 38,4%). Nieco bardziej skłonne są także osoby o dochodzie powyżej 1 500 zł na osobę w gospodarstwie domowym.

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P2. Czy wymienia (w tym wymienia bezgotówkowo)/ sprzedaje/kupuje/przekazuje Pan/i rzeczy używane?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

W jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru
N=212

31,6%

portale internetowe

28,2%

organizacje/institucje

25,1%

punkty przyjmujące rzeczy
przeznaczone do ponownego
użycia przy PSZOK

16,4%

oddaję
rodzinie/znajomym

13,6%

inne niż działające przy
PSZOK punkty przyjmujące
używane rzeczy

11,6%

giełdy/kiermasze
rzeczy używanych

5,1%

inne

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P2. Czy wymienia (w tym wymienia bezgotówkowo)/ sprzedaje/kupuje/przekazuje Pan/i rzeczy używane?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

mężczyzna

N=497

16,7

78,9

4,4

kobieta

N=513

25,2

71,3

3,5

15-24 lat

N=139

18,1

75,7

6,2

25-34 lat

N=198

21,2

75,7

3,1

35-44 lat

N=201

26,2

71,3

2,5

45-59 lat

N=246

23,7

73,3

3,0

60-75 lat

N=226

15,2

79,4

5,4

podstawowe i gimnazjalne

N=107

12,1

84,4

3,5

zasadnicze zawodowe

N=303

10,3

85,2

4,5

średnie i pomaturalne

N=407

25,0

70,8

4,2

licencjat i wyższe

N=193

34,8

62,6

2,6

wieś

N=390

17,2

77,6

5,2

miasto do 19 tys

N=130

19,9

73,4

6,7

miasto 20-99 tys

N=190

25,7

72,9

1,4

miasto 100-500 tys

N=185

29,6

69,2

1,3

miasto powyżej 500 tys

N=115

15,0

80,7

4,3

do 1.500 PLN

N=201

23,1

73,2

3,7

1.501 - 2.500 PLN

N=308

22,1

75,6

2,3

powyżej 2.500 PLN

N=104

25,0

72,1

3,0

nieposiadanie dzieci

N=494

16,2

78,8

5,1

posiadanie dzieci

N=516

25,7

71,5

2,8

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Unia Europejska
Fundusz Spójności

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P3. Czy przekazuje Pan/i sprawne/dobre rzeczy innym osobom lub instytucjom?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

Jakie rzeczy?

Pytanie wielokrotnego wyboru
N=290

89,1%

odzież i inne tekstylia

34,3%

książki

27,8%

urządzenia, np. elektroniczne

27,2%

meble

2,8%

zabawki

3,1%

inne

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P3. Czy przekazuje Pan/i sprawne/dobre rzeczy innym osobom lub instytucjom?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

mężczyzna
N=497

kobieta
N=513

15-24 lat
N=139

25-34 lat
N=198

35-44 lat
N=201

45-59 lat
N=246

60-75 lat
N=226

podstawowe i gimnazjalne
N=107

zasadnicze zawodowe
N=303

średnie i pomaturalne
N=407

licencjat i wyższe
N=193

wieś
N=390

miasto do 19 tys
N=130

miasto 20-99 tys
N=190

miasto 100-500 tys
N=185

miasto powyżej 500 tys
N=115

do 1.500 PLN
N=201

1.501 - 2.500 PLN
N=308

powyżej 2.500 PLN
N=104

nieposiadanie dzieci
N=494

posiadanie dzieci
N=516

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P4. Czy naprawia Pan/i rzeczy w punktach napraw?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

Jakie rzeczy?

Pytanie wielokrotnego wyboru
N=356

82,0%

urządzenia elektroniczne i elektryczne

58,9%

odzież i inne tekstylia

3,5%

meble

1,9%

inne

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

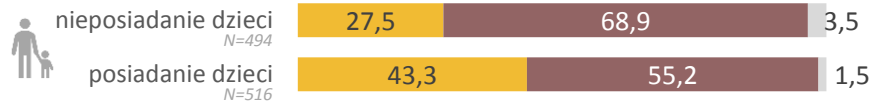
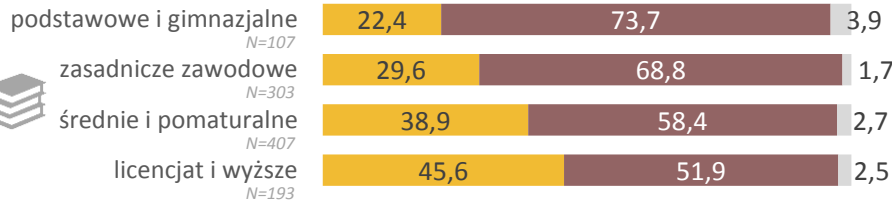
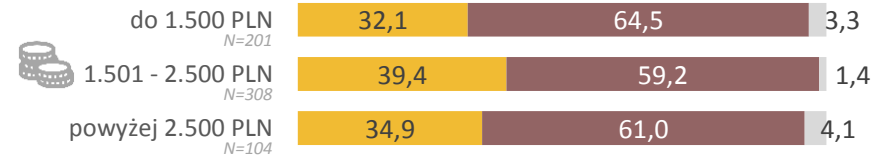
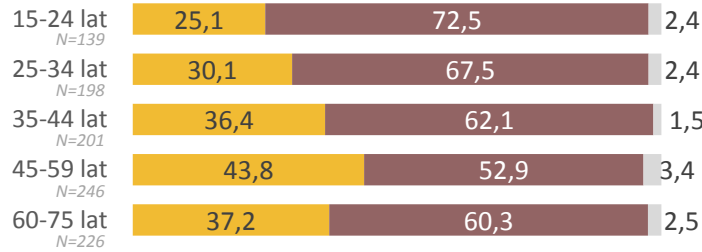
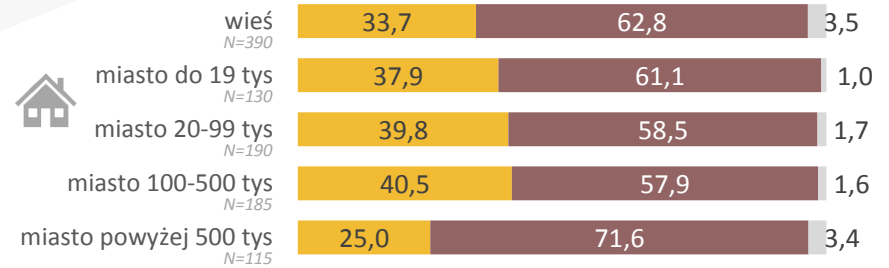

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P4. Czy naprawia Pan/i rzeczy w punktach napraw?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P5. Czy powtórnie wykorzystuje Pan/i posiadane przedmioty?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

W jaki sposób?

Pytanie wielokrotnego wyboru
N=257

89,5%

wykorzystanie materiałów w innym celu, np. słoiki/butelki do przetworów/soków

30,9%

szycie z używanych materiałów innych użytecznych rzeczy

4,4%

inne

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

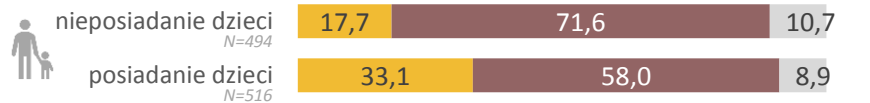
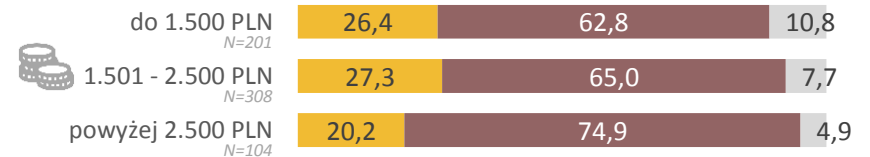
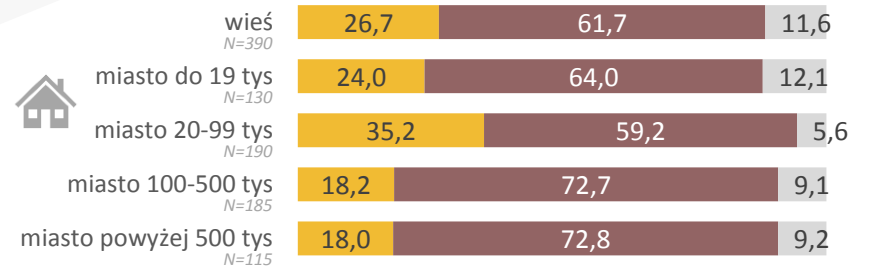
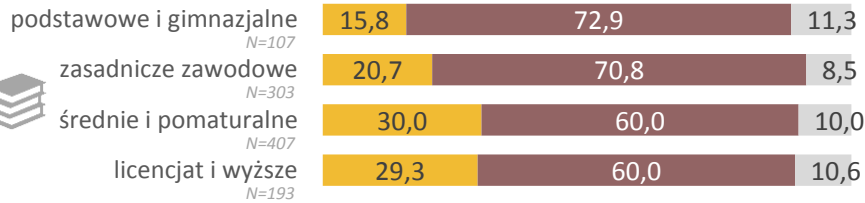
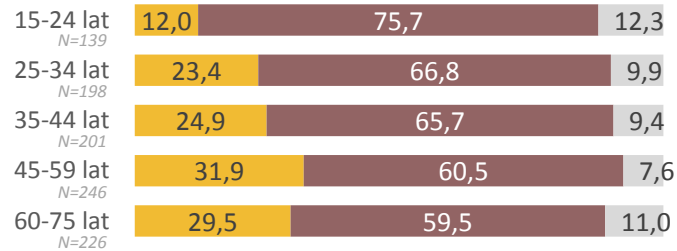
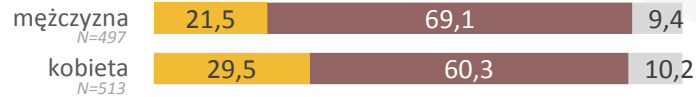

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P5. Czy powtórnie wykorzystuje Pan/i posiadane przedmioty?

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ tak ■ nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

dane w %

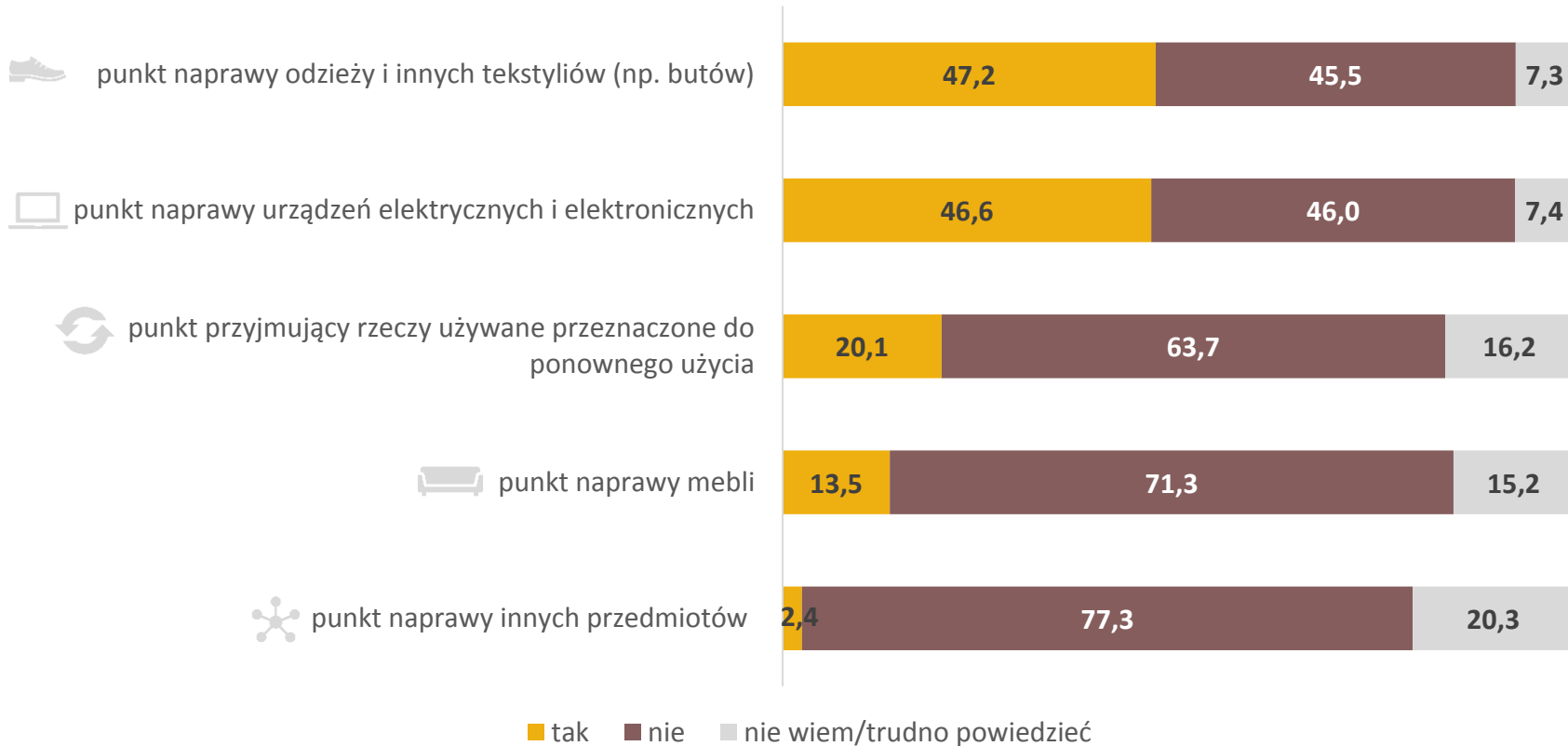
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

P6. Czy w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie znajduje się:

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %

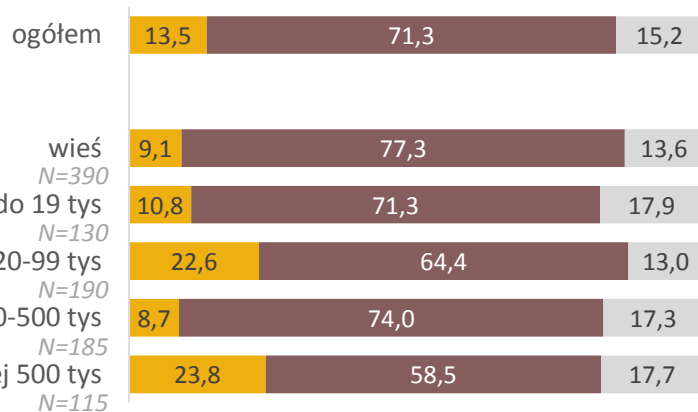
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P6. Czy w Pana/i najbliższej okolicy lub sąsiedztwie znajduje się:

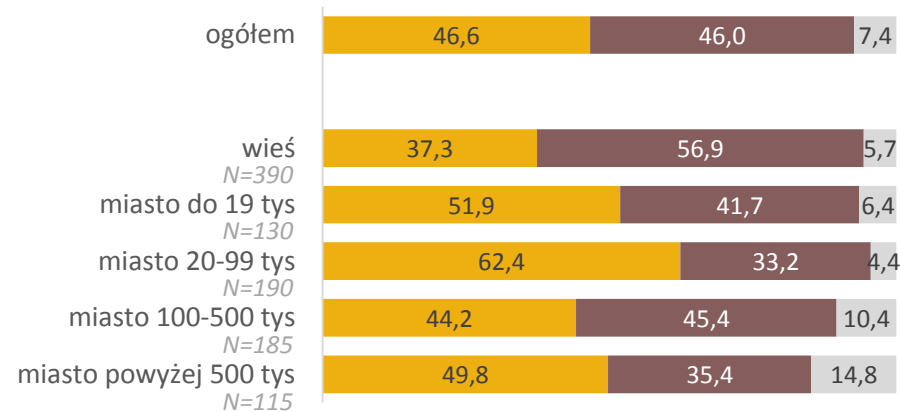
Pytanie jednokrotnego wyboru

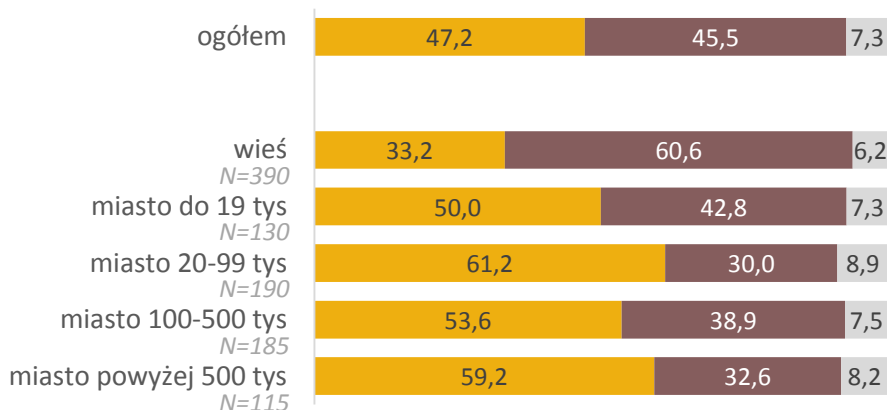
PUNKT NAPRAWY MEBLI

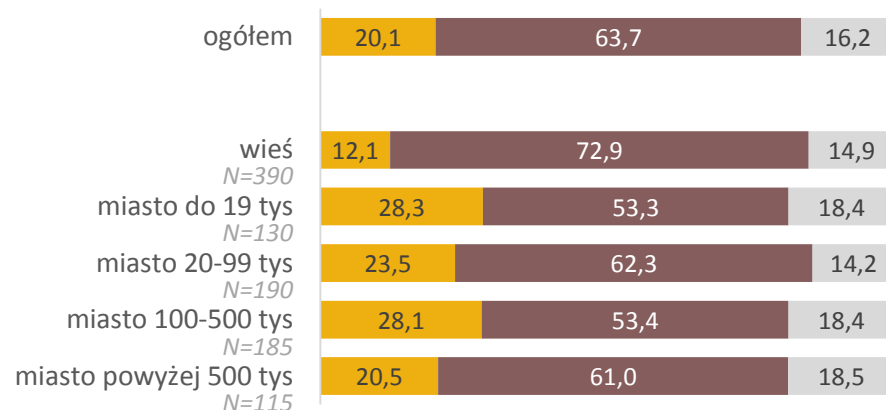
PUNKT NAPRAWY URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH I ELEKTRONICZNYCH

PUNKT NAPRAWY ODIĘŻY I INNYCH TEKSTYLIÓW

PUNKT PRZYJMUJĄCY RZECZY UŻYWANE PRZEZNACZONE DO PONOWNEGO UŻYCIA

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

■ tak ■ nie

■ nie wiem/trudno powiedzieć

- **Co piąty Polak wymienia/sprzedaje/kupuje lub przekazuje rzeczy używane.** Najczęściej odbywa się to poprzez portale internetowe (31,6%), organizacje bądź instytucje (28,2%) oraz punkty przyjmujące rzeczy przeznaczone do ponownego użycia przy PSZOK (25,1%). Znacznie mniejszą popularnością cieszą się giełdy/kiermasze bądź oddawanie rzeczy rodzinie i znajomym. Większy odsetek osób, które wymieniają/sprzedają/kupują bądź przekazują rzeczy używane zaobserwowano wśród kobiet niż wśród mężczyzn (25,2% vs 16,7%), a także wśród osób posiadających dzieci (25,7% vs 16,2%). Znaczenie w tym kontekście ma również wiek oraz wykształcenie. Większy odsetek odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim/pomaturalnym (25,0%) oraz wyższym (34,8%), a także pomiędzy 35 a 44 rokiem życia (26,2%). Nie zaobserwowano istotnych różnic w odpowiedziach respondentów ze względu na dochód netto przypadający na jednego członka rodziny.
- **Blisko 3 na 10 Polaków zadeklarowało, iż oddaje sprawne/dobre rzeczy osobom bądź instytucjom.** Zdecydowanie najczęściej przekazywanymi rzeczami są odzież i inne tekstylia (89,1%). W dalszej kolejności wskazywano na książki (34,3%), urządzenia elektroniczne (27,8%) oraz meble (27,2%). Analiza wyników ze względu na cechy społeczno-demograficzne respondentów wykazała, iż rzeczy częściej oddają kobiety (34,5%), osoby posiadające dzieci (35,5%) oraz osoby zamieszkujące miasta 19-500 tys. mieszkańców. Ponadto zaobserwowano, iż odsetek osób przekazujących rzeczy innym osobom lub instytucjom wzrasta wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia oraz dochodu.

- **35,6% respondentów naprawia rzeczy w punktach napraw.** Naprawie najczęściej podlegają urządzenia elektryczne i elektroniczne (82,0%) oraz odzież i inne tekstylia (58,9%). Odsetek osób naprawiających rzeczy w punktach napraw wzrasta wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia badanych (podstawowe i gimnazjalne 22,4% vs licencjat i wyższe 45,6%). Odsetek ten wzrasta także wraz z wiekiem respondentów do kategorii 45-59 lat (15-24 lata: 25,1%, 45-59 lat: 43,8%). Ponadto naprawianie rzeczy w punktach napraw częściej deklarują osoby posiadające dzieci (43,3%) oraz osoby o dochodzie 1501-2500 zł (dochód netto na jednego członka rodziny; 39,4%), rzadziej zaś osoby zamieszkałe w dużych miastach powyżej 500 tys. mieszkańców (25,0%).
- **Co czwarty Polak powtórnie wykorzystuje posiadane przedmioty.** Najczęściej dotyczy to wykorzystywania materiałów do innych celów (np. słoiki czy butelki do przetworów – 89,5%), w dalszej kolejności do szycia z używanych materiałów innych rzeczy (np. zasłony – 30,9%). Posiadane przedmioty częściej ponownie wykorzystują kobiety (29,5%), osoby powyżej 45 roku życia (29,5%-31,9%) oraz osoby z wykształceniem średnim (30,0%) i wyższym (29,3%). Większy odsetek zaobserwowano także wśród mieszkańców miast pomiędzy 20 a 99 tys. mieszkańców (35,2%) oraz wśród osób posiadających dzieci (33,1%). Znaczenie w tym kontekście ma również dochód badanych. Osoby z najwyższym poziomem dochodu (powyżej 2 500 zł netto na jednego członka rodziny) rzadziej niż osoby o niższych dochodach ponownie wykorzystują posiadane przedmioty (20,2%).

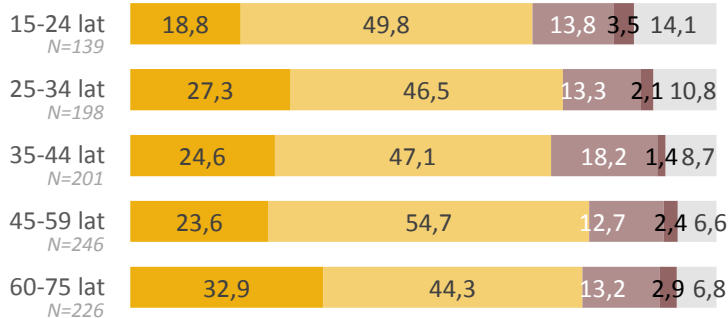
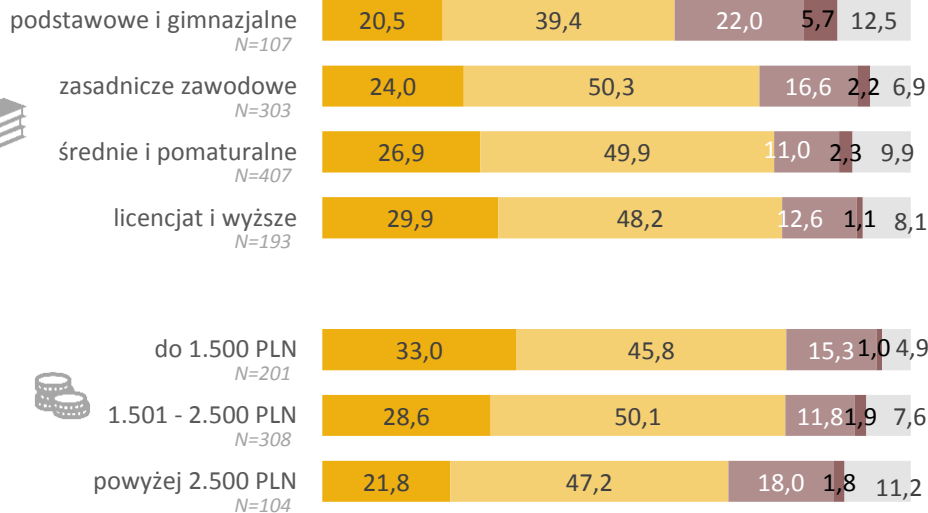
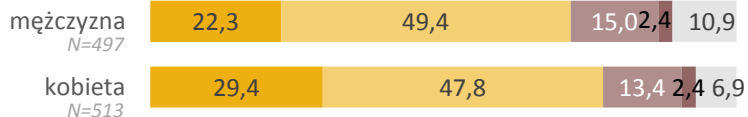
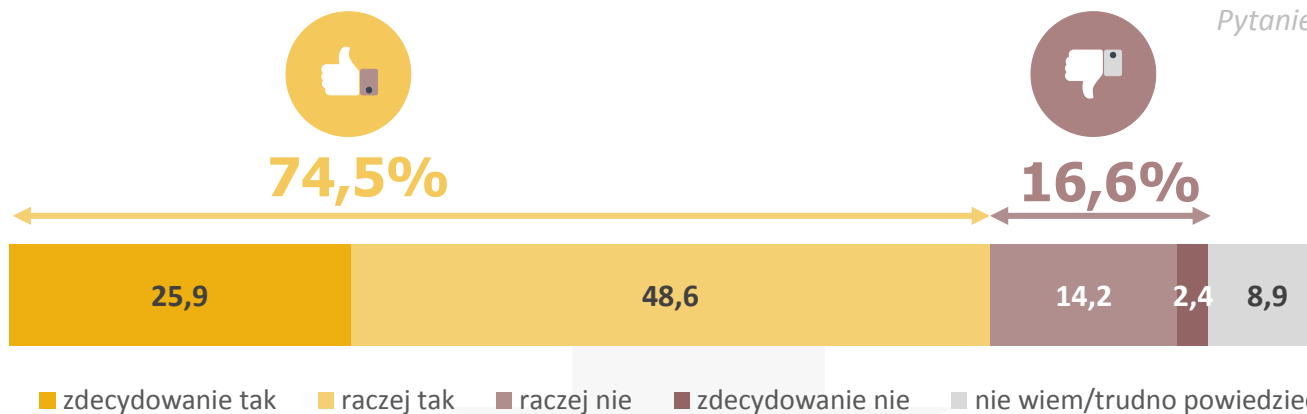
- **Blisko połowa badanych** zadeklarowała, iż w ich najbliższej okolicy znajdują się **punkty naprawy odzieży i innych tekstyliów** (47,2%) oraz **urządzeń elektronicznych i elektrycznych** (46,6%). **Co piąty** respondent wskazał na **punkty przyjmujące rzeczy używane do ponownego użycia**, zaś 13,5% na punkty naprawy mebli. Analiza wyników ze względu na miejsce zamieszkania respondentów wykazała, że:
 - punkt naprawy mebli w okolicy miejsca zamieszkania częściej deklarowali mieszkańcy średnich (20-99 tys. mieszkańców - 22,6%) oraz dużych miast (powyżej 500 tys. mieszkańców - 23,8%);
 - na punkt naprawy urządzeń elektrycznych najczęściej wskazywali mieszkańcy średnich miast 20-99 tys. mieszkańców (62,4%), najrzadziej zaś mieszkańcy wsi (37,3%);
 - na punkt naprawy odzieży i innych tekstyliów także najczęściej wskazywali mieszkańcy średnich miast (20—99 tys. mieszkańców - 61,2%), a najrzadziej – analogicznie jak w przypadku punktu naprawy urządzeń elektrycznych - mieszkańcy wsi (33,2%);
 - posiadanie w okolicy punkt przyjmującego rzeczy używane przeznaczone do ponownego użycia najczęściej deklarowali mieszkańcy małych (do 19 tys. mieszkańców - 28,3%) oraz dużych miast (100-500 tys. mieszkańców - 28,1%), najrzadziej wsi (12,1%).

>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYN MARNOWANIA ŻYWNOSCI

P7. Czy uważa Pan/i problem marnowania żywności za istotny w skali kraju?

Pytanie jednokrotnego wyboru

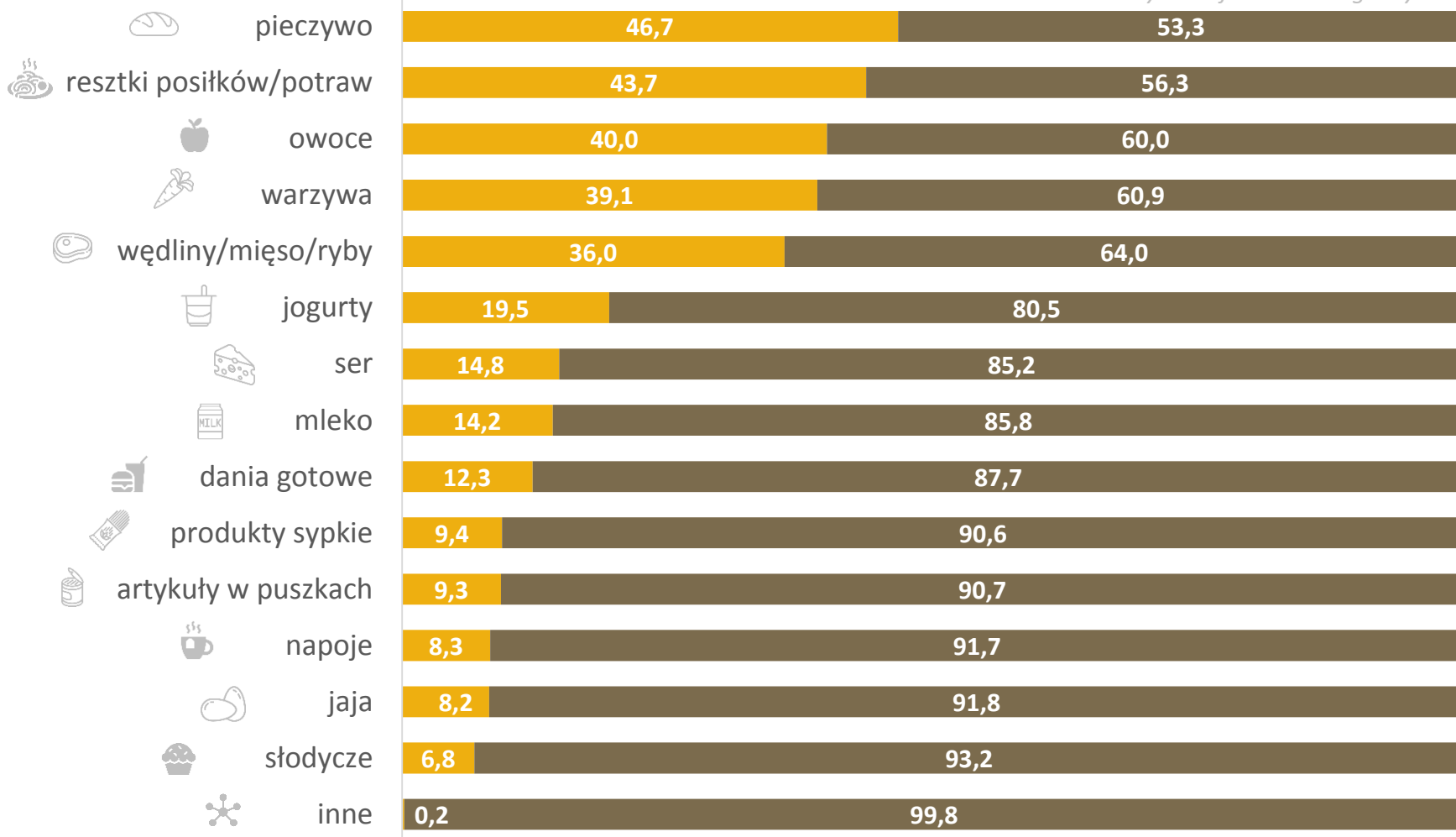

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYŃ MARNOWANIA ŻYWNOSCI

P8. Które z poniższych rodzajów żywności w Pana/i przypadku ulegają zmarnowaniu?

Pytania jednokrotnego wyboru

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

■ tak

■ nie

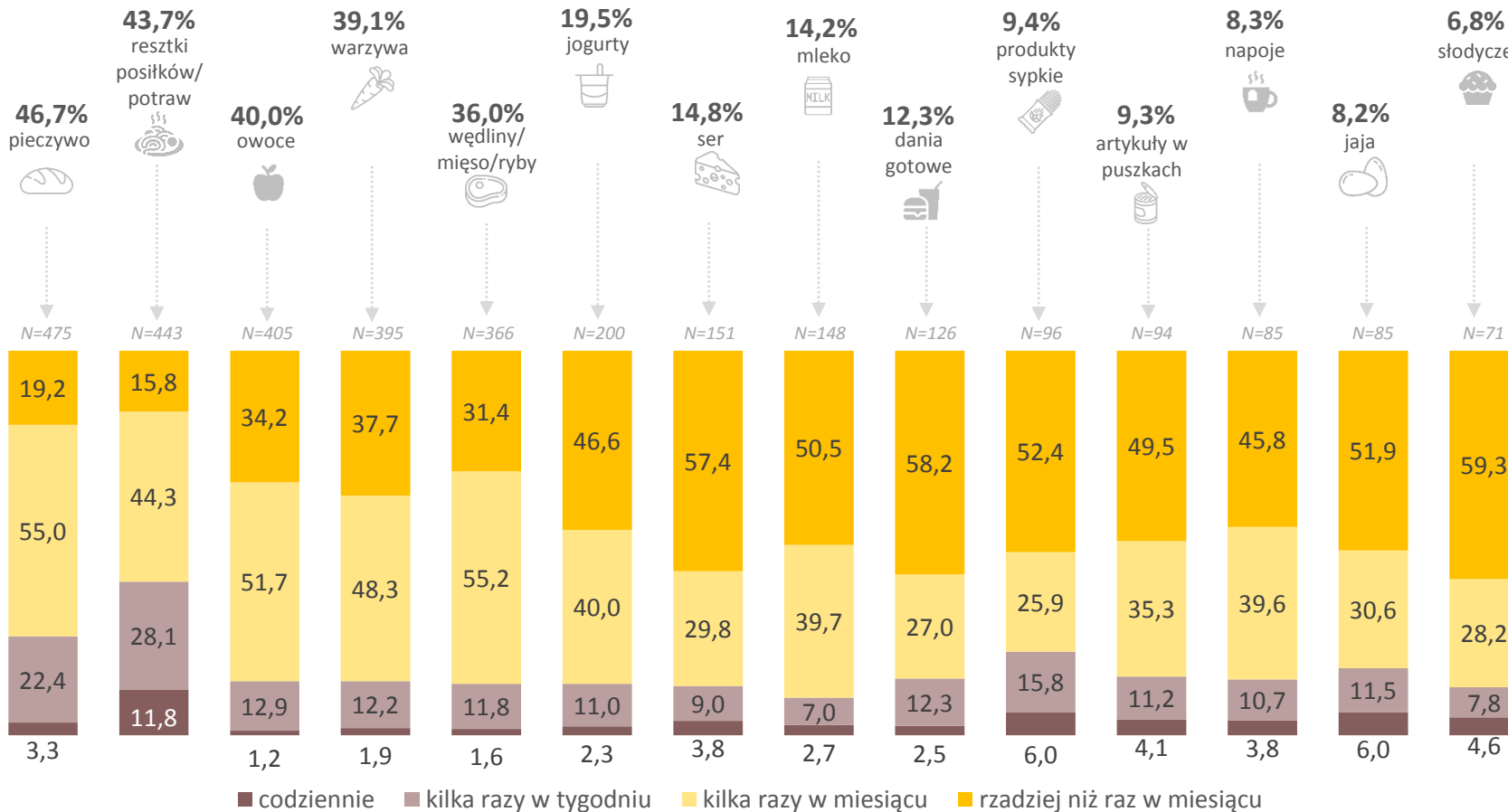
>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYN MARNOWANIA ŻYWNOSCI

P9. Proszę wskazać, jak często w Pana/i przypadku marnowane są poniższe rodzaje żywności?

Pytania jednokrotnego wyboru

ULEGAJA
ZMARNOWANIU

CZĘSTOTLIWOŚĆ

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

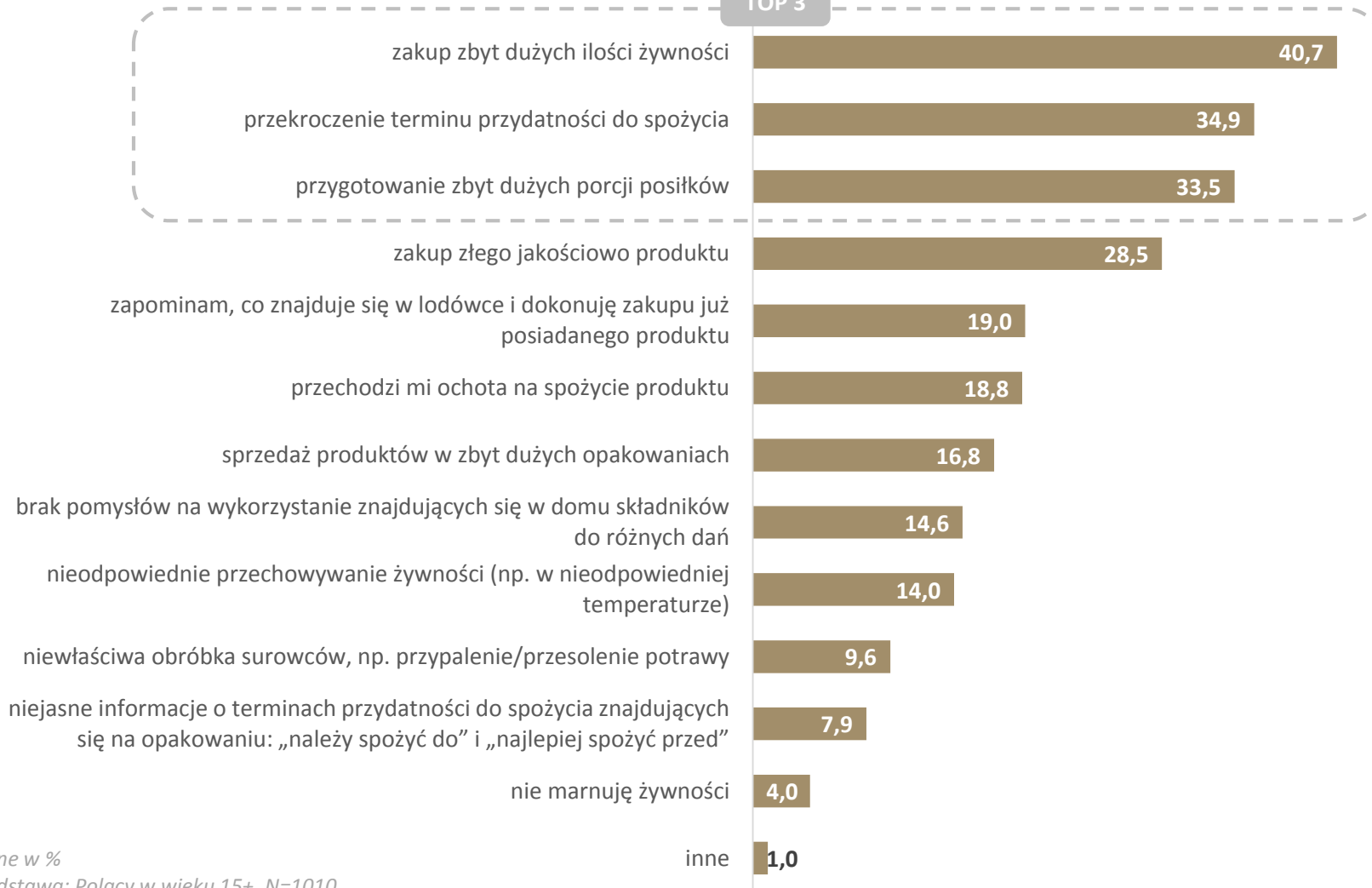

>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYŃ MARNOWANIA ŻYWNOSCI

P10. Proszę wskazać trzy najczęstsze przyczyny marnowania żywności w Pana/i przypadku.

Pytanie wielokrotnego wyboru

TOP 3

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYŃ MARNOWANIA ŻYWNOSCI

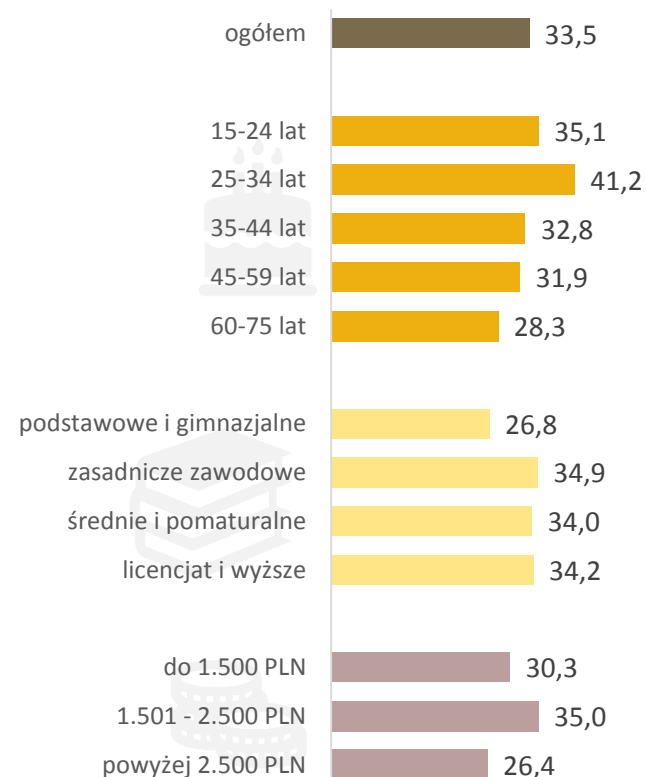
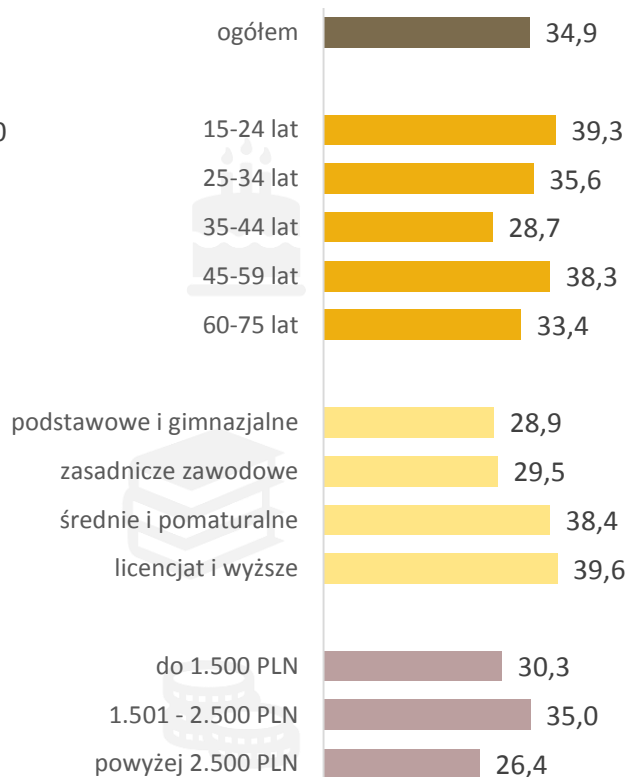
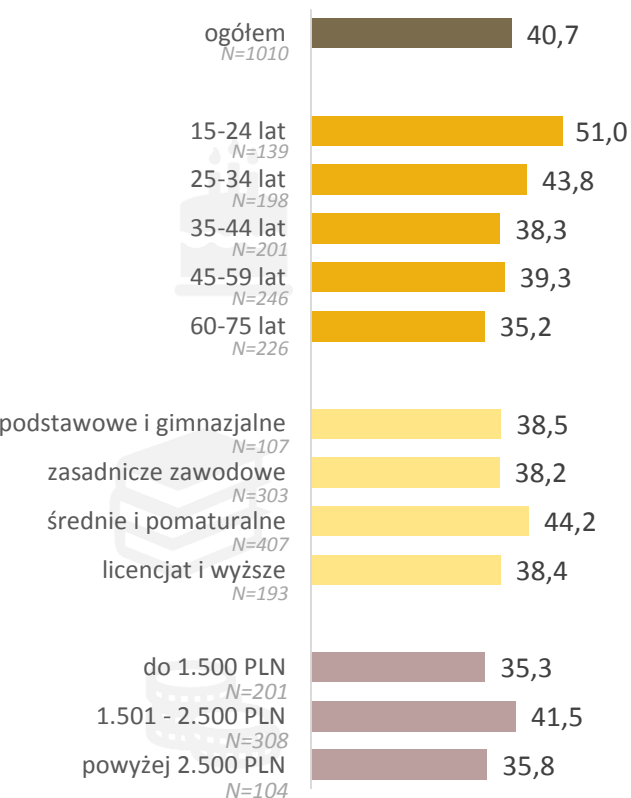
P10. Proszę wskazać trzy najczęstsze przyczyny marnowania żywności w Pana/i przypadku.

Pytanie wielokrotnego wyboru

zakup zbyt dużych ilości żywności

przekroczenie terminu przydatności do spożycia

przygotowanie zbyt dużych porcji posiłków

dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

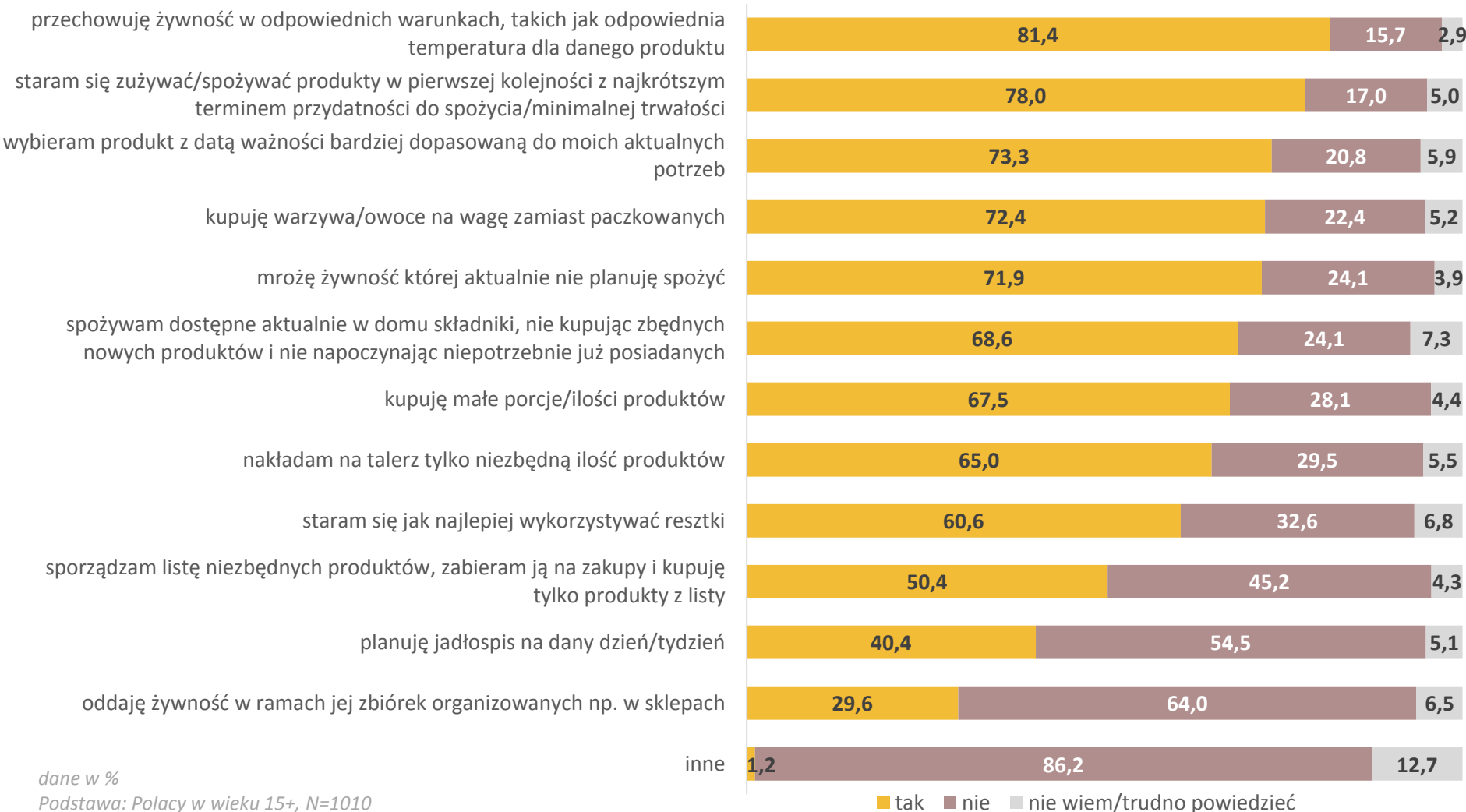
>>> IDENTYFIKACJA PRZYCZYŃ MARNOWANIA ŻYWNOSCI

- **Zdecydowana większość respondentów (74,5%) uważa problem marnowania żywności za istotny w skali całego kraju.** Odmiennego zdania było 16,6%, natomiast 8,9% nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie. Problem ten częściej dostrzegają kobiety (77,2%), osoby po 45 roku życia (77,1%-78,3%) oraz badani, u których w gospodarstwie domowym dochód na jednego członka rodziny nie przekracza 2500 zł (78,7-78,8%).
- Z przeprowadzonego badania wynika, że **rodzaje żywności, które ulegają zmarnowaniu** to przede wszystkim **pieczywo** (46,7% badanych wskazało na ten artykuł), **resztki posiłków lub potraw** (43,7%), **owoce** (40,0%), **warzywa** (39,1%), a także **wędliny/mięso/ryby** (36,0%). Zdecydowanie rzadziej respondenci wskazywali na nabiał, produkty sypkie, napoje czy słodycze. Badanych dopytano o częstotliwość marnowania poszczególnych rodzajów żywności. Produkty zwykle ulegają zmarnowaniu kilka razy w miesiącu bądź rzadziej. W przypadku kategorii resztki posiłków/potraw odnotowano większy odsetek wskazań niż w przypadku pozostałych produktów na odpowiedź codziennie (11,8%) oraz kilka razy w tygodniu (28,1%).
- Trzy najczęściej wskazywane przez respondentów przyczyny marnowania żywności w ich gospodarstwach domowych to **zakup zbyt dużych ilości artykułów spożywczych** (40,7%), **przekroczenie daty przydatności produktu** (34,9%) oraz **przygotowanie zbyt dużych porcji posiłków** (33,5%). Wysoki odsetek wskazań dotyczył także zakupu złego jakościowo produktu (28,5%). Analiza trzech najczęściej wskazywanych przyczyn marnowania żywności ze względu na cechy społeczno-demograficzne respondentów wykazała, że:
 - zakup zbyt dużych ilości żywności głównie wskazywały osoby młode pomiędzy 15 a 24 rokiem życia (51,0%);
 - na przekroczenie terminu przydatności do spożycia częściej wskazywały osoby w wieku 15-24 lata i 45-59 lat (39,3% i 38,3%), a także osoby z wykształceniem średnim i wyższym (38,4% i 39,6%);
 - przygotowywanie zbyt dużych porcji posiłków zwykle dotyczy osób pomiędzy 25 a 34 rokiem życia;
 - na każdą z tych przyczyn częściej wskazywały osoby, w przypadku których dochód na jednego członka rodziny wynosi 1 501-2 500 zł.

>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

P11. Proszę wskazać, czy dotyczą Pana/ią poniższe zachowania w kwestii nabywania i postępowania z żywnością:

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %

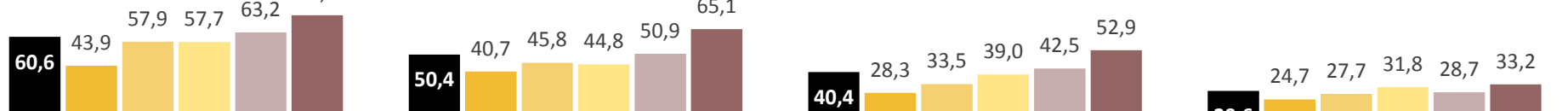
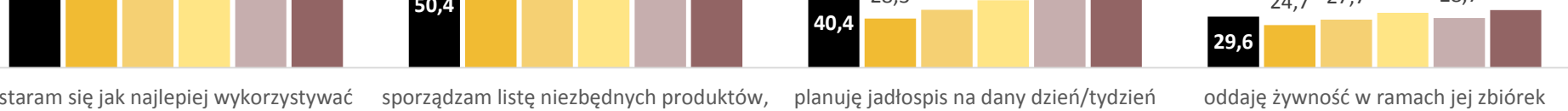
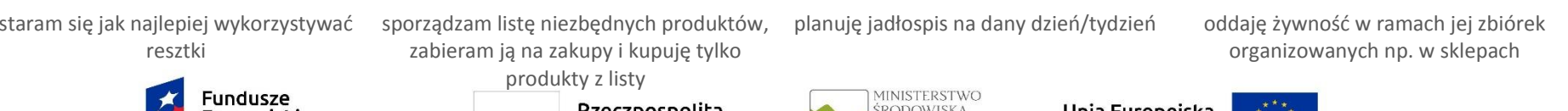
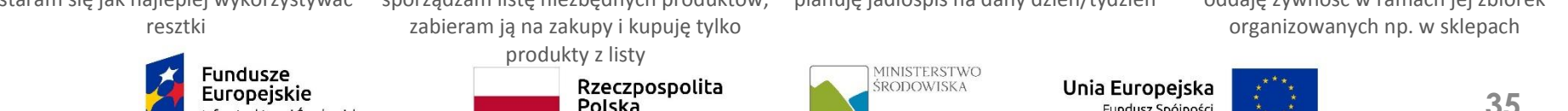
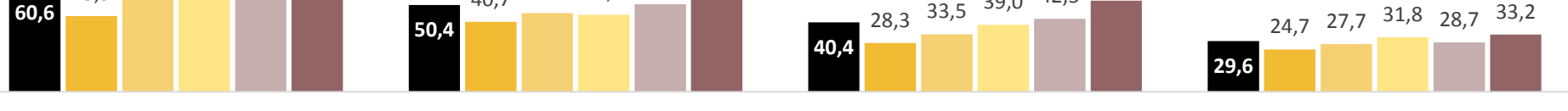
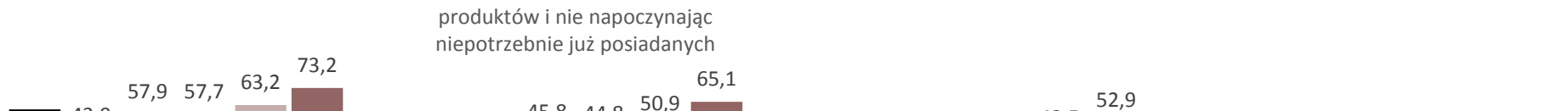
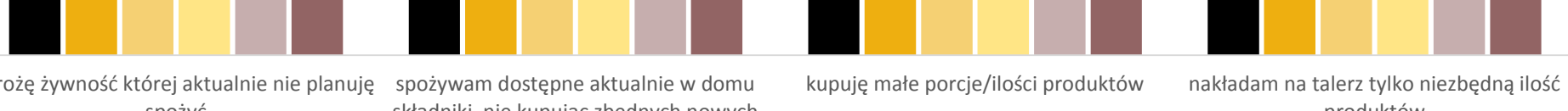
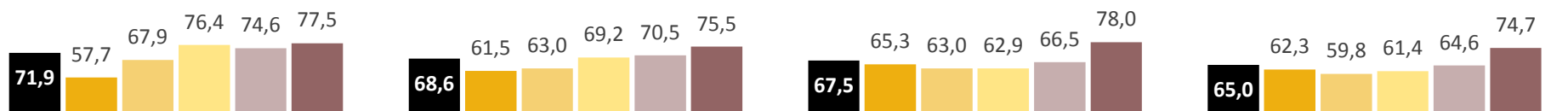
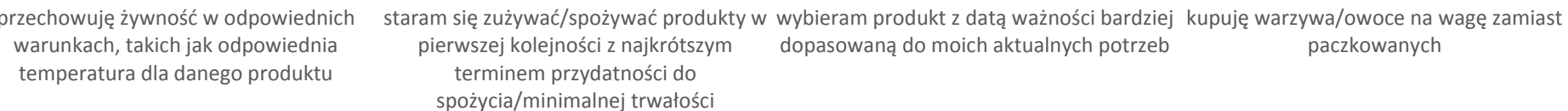
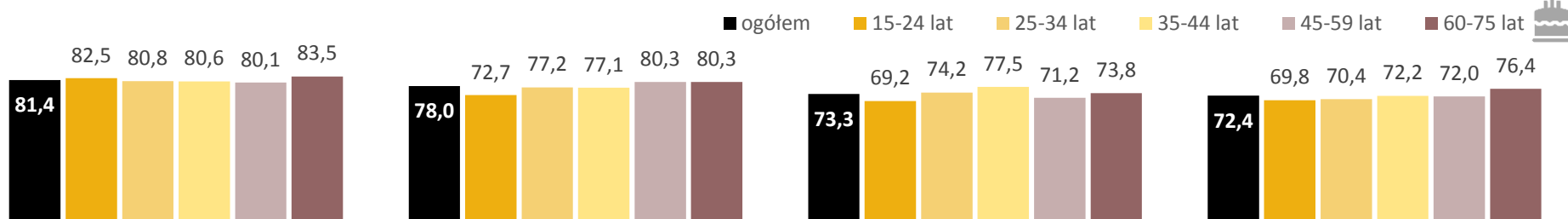
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

P11. Proszę wskazać, czy dotyczą Pana/ią poniższe zachowania w kwestii nabywania i postępowania z żywnością:

Pytanie jednokrotnego wyboru

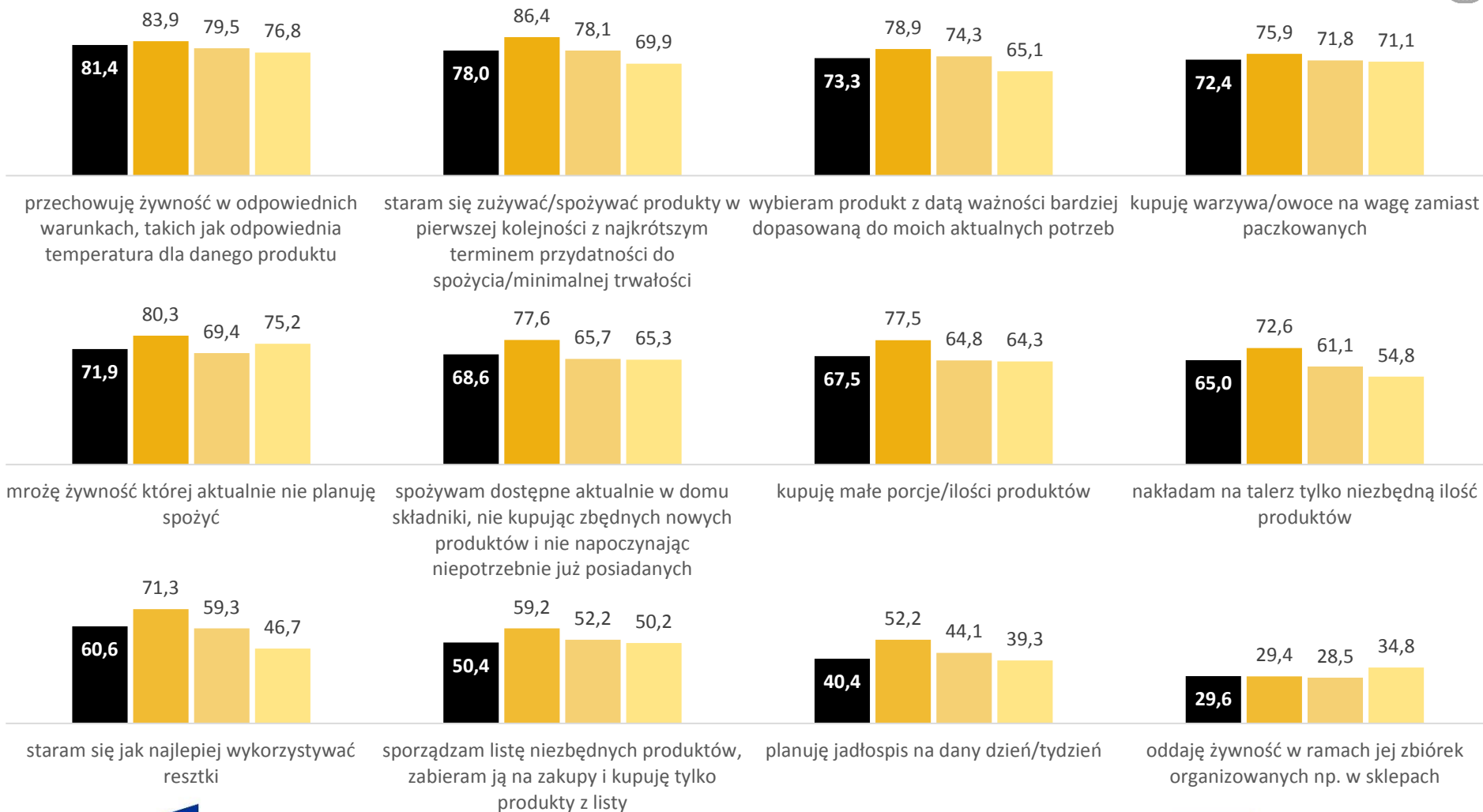
>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOCİ

P11. Proszę wskazać, czy dotyczy Pana/ią poniższe zachowania w kwestii nabywania i postępowania z żywnością:

Pytanie jednokrotnego wyboru

■ ogółem ■ do 1.500 PLN ■ 1.501 - 2.500 PLN ■ powyżej 2.500 PLN

>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

P12. Kiedy decyduje się Pan/i na wyrzucenie poszczególnych rodzajów żywności?

Pytanie jednokrotnego wyboru

NABIAŁ (SERY, JOGURTY)

PIECZYWO

MIĘSO/WĘDLINY/DRÓB

PRODUKTY SYPKIE

- Na kilka dni przed datą znajdującą się na opakowaniu
- Kiedy produkt osiąga datę minimalnej trwałości („NAJLEPIJ spożyć przed”)
- Kiedy produkt osiąga termin przydatności do spożycia („NALEŻY spożyć do”)
- Kilka dni po dacie znajdującą się na opakowaniu
- Dopiero kiedy produkt nie pachnie/wygląda/smakuje dobrze

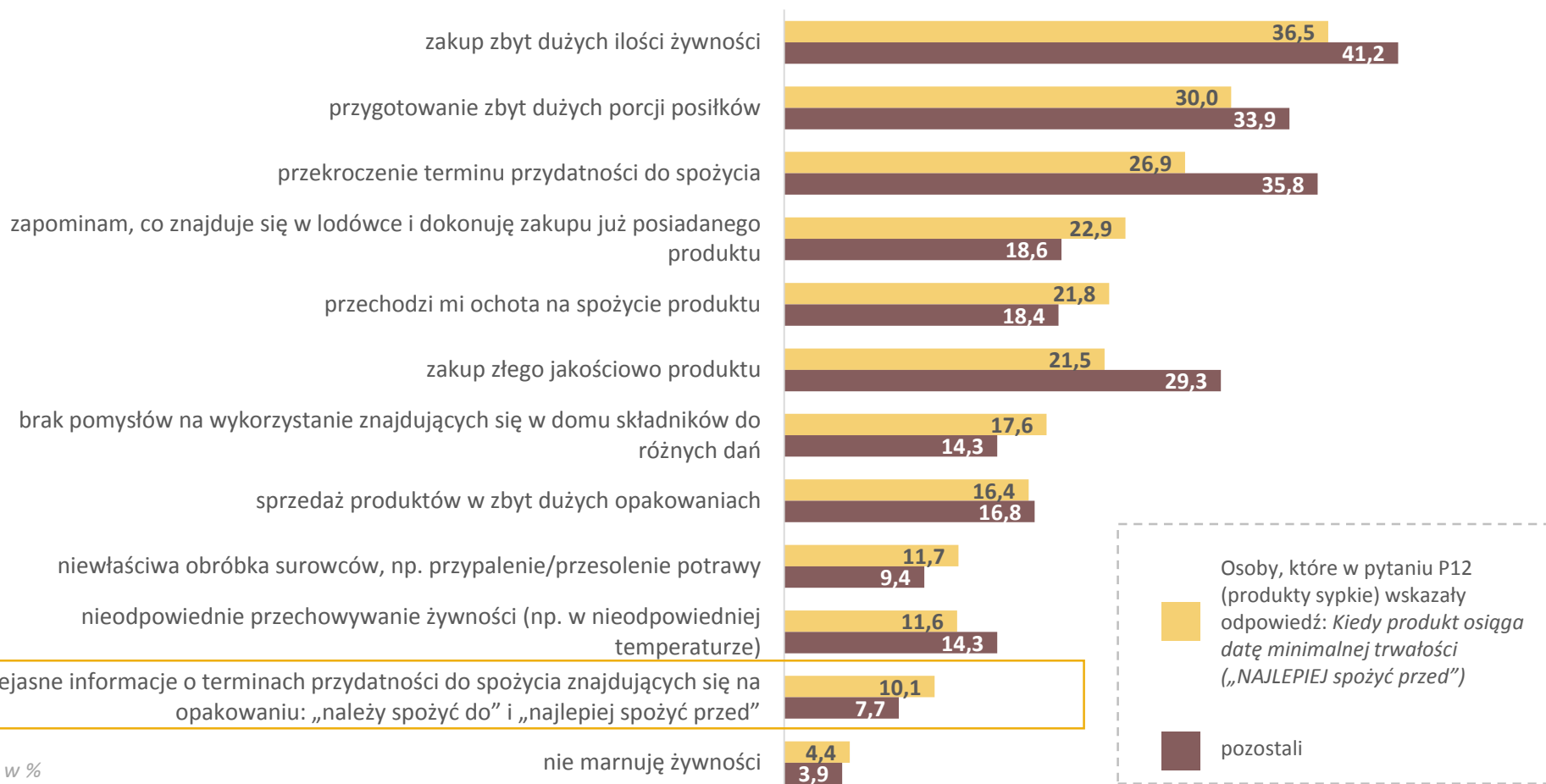
dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

Proszę wskazać trzy najczęstsze przyczyny marnowania żywności w Pana/i przypadku.

Pytanie wielokrotnego wyboru

Osoby, które w pytaniu P12 (produkty sypkie) wskazały odpowiedź: *Kiedy produkt osiąga datę minimalnej trwałości („NAJLEPIEJ spożyć przed”)*

pozostali

dane w %

Osoby, które w pytaniu P12 (produkty sypkie) wskazały odpowiedź: *Kiedy produkt osiąga datę minimalnej trwałości („NAJLEPIEJ spożyć przed”)*, N=99

Pozostali, N=911

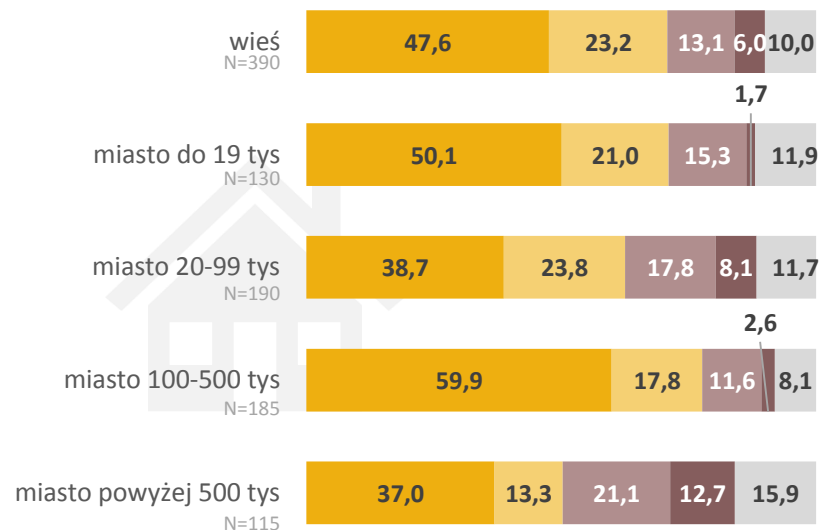
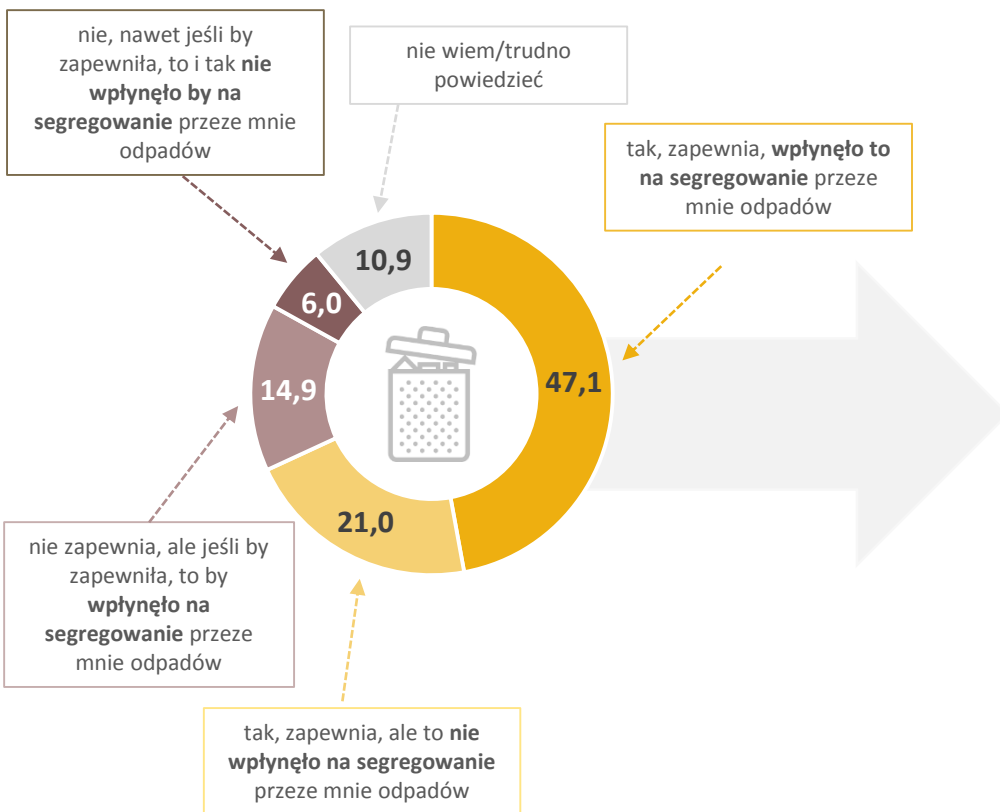
>>> SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

- W ramach badania poproszono respondentów o wskazanie tych zachowań w kwestii nabywania i postępowania z żywnością, które ich dotyczą. Najwięcej spośród badanych deklaruje, iż przechowuje żywność w odpowiednich warunkach (81,4%) oraz stara się w pierwszej kolejności spożywać produkty z najkrótszą datą przydatności (78,0%). Powszechne są także takie zachowania jak: wybieranie produktów z datą najbardziej dopasowaną do potrzeb (73,3%), kupowanie owoców i warzyw na wagę (72,4%), a także mrożenie żywności (71,9%). Blisko dwie trzecie respondentów spożywa aktualnie dostępne w domu składniki, kupuje małe porcje oraz nakłada na talerz tylko niezbędną porcję. Co druga osoba sporządza listę zakupów, cztery na dziesięć planuje z wyprzedzeniem jadłospis, zaś trzy na dziesięć oddają żywność w ramach zbiórek.
 - Zachowania te zwykle są częściej spotykane w grupie najstarszych respondentów (60-75 lat) oraz wśród osób z najniższym dochodem (do 1500 zł na osobę w gospodarstwie domowym).
-
- Respondentów poproszono o wskazanie, kiedy decydują się na wyrzucenie poszczególnych rodzajów żywności:
 - w przypadku nabiału następuje to najczęściej w przypadku, kiedy produkt osiąga termin przydatności (30,9%) lub kilka dni po dacie znajdującej się na opakowaniu (29,3%);
 - pieczywo najczęściej wyrzucają dopiero, kiedy nie pachnie lub nie smakuje dobrze (44,0%);
 - mięso/wędliny/drób ulegają zmarnowaniu głównie w przypadku, w którym produkt nie pachnie lub nie smakuje dobrze (35,6%) oraz kiedy osiąga termin przydatności do spożycia (30,7%);
 - blisko 40% badanych produkty sypkie wyrzuca dopiero w momencie, w którym nie pachną lub nie smakują dobrze.

>>> SELEKTYWNE ZBIERANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH

P13. Czy Pana/i gmina zapewnia wyposażenie nieruchomości w pojemniki/worki służące do zbierania odpadów komunalnych?

Pytanie jednokrotnego wyboru

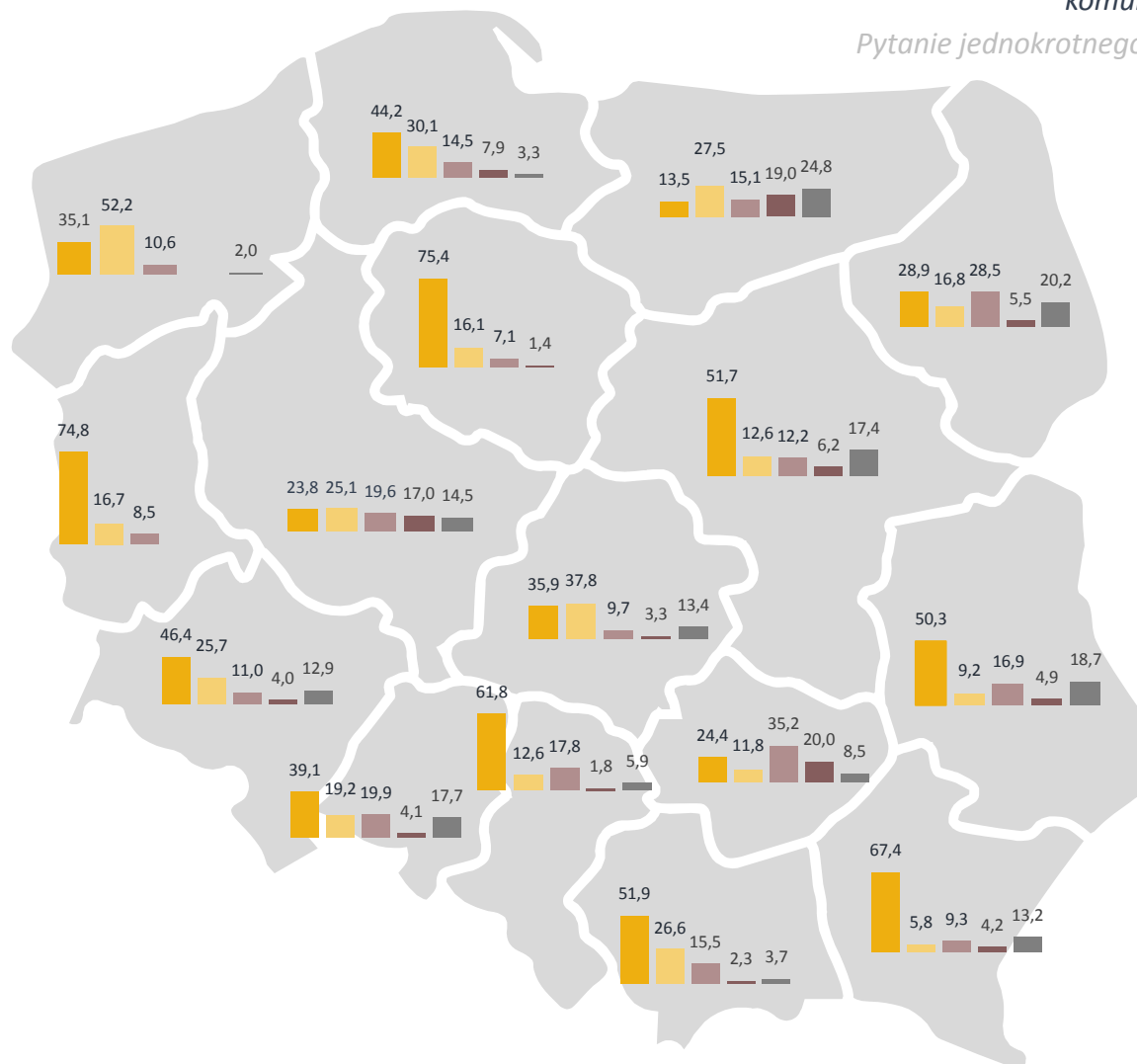
dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> SELEKTYWNE ZBIERANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH

P13. Czy Pana/i gmina zapewnia wyposażenie nieruchomości w pojemniki/worki służące do zbierania odpadów komunalnych?

Pytanie jednokrotnego wyboru

- tak, zapewnia, wpłynęło to na segregowanie przez mnie odpadów
- tak, zapewnia, ale to nie wpłynęło na segregowanie przez mnie odpadów
- nie zapewnia, ale jeśli by zapewniła, to by wpłynęło na segregowanie przez mnie odpadów
- nie, nawet jeśli by zapewniła, to i tak nie wpłynęło by na segregowanie przez mnie odpadów
- nie wiem, trudno powiedzieć

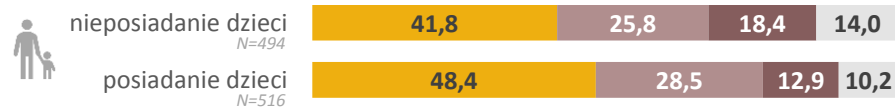
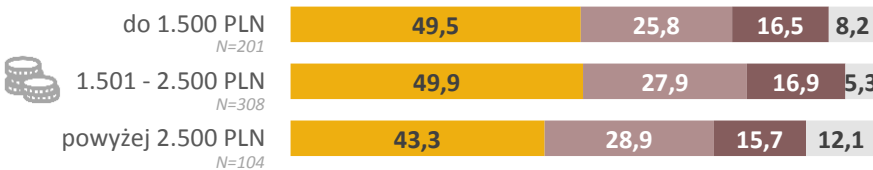
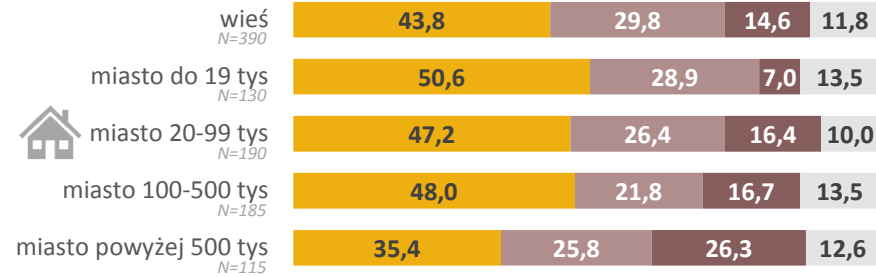
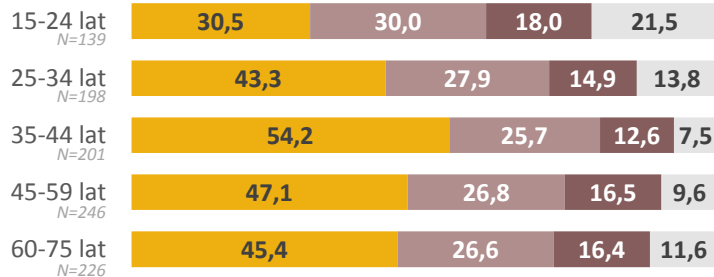
dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

>>> SELEKTYWNE ZBIERANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH

P14. Czy wysokość opłaty za odbiór odpadów ma wpływ na ich segregację przez Pana/ią?

Pytanie jednokrotnego wyboru

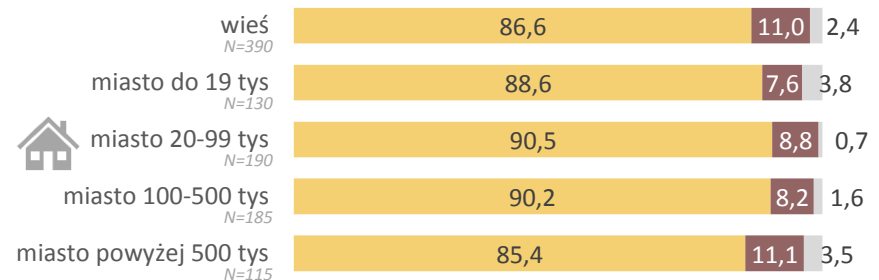
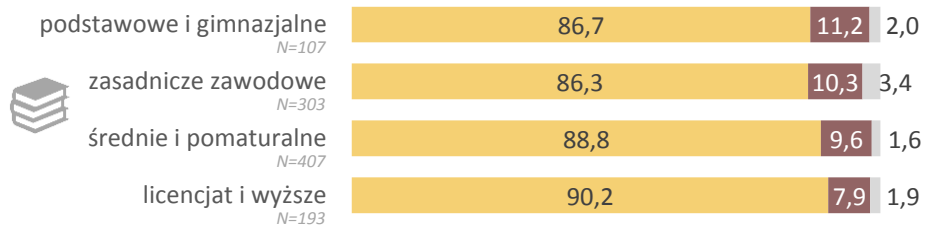
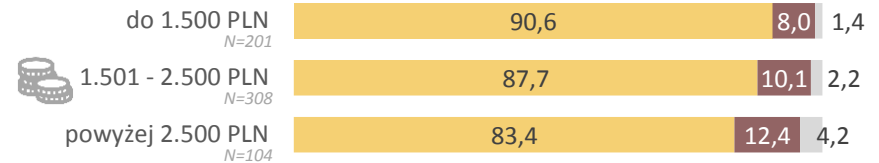
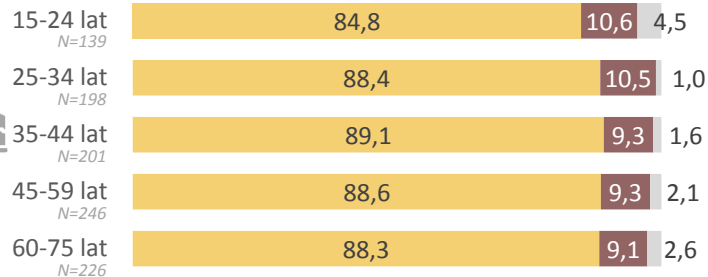
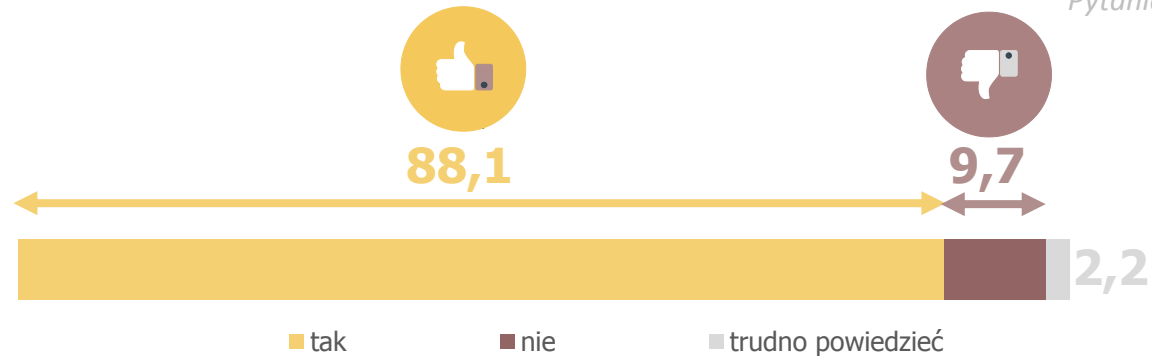
dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

- Niemal **70% badanych** wskazało, iż gmina zapewnia wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki służące do zbierania odpadów komunalnych (47,1% spośród nich zadeklarowało, iż wpłynęło to na segregowanie przez nich odpadów, natomiast 21,0%, że nie miało znaczenia). **Blisko co piąty** respondent zadeklarował, że gmina nie zapewnia takiego wyposażenia (w tym 14,9% uznało, że gdyby gmina zapewniała worki lub pojemniki to zaczęliby segregować odpady). **Mieszkańcy miast pomiędzy 100 a 500 tys. mieszkańców częściej od pozostałych deklarowali, że gmina zapewnia pojemniki na odpady.** Warto zaznaczyć, że mieszkańcy siedmiu województw (kujawsko-pomorskie, lubuskie, podkarpackie, śląskie, mazowieckie, małopolskie, lubelskie) częściej niż inni wskazywali, iż gmina zapewnia wyposażenie nieruchomości w pojemniki/worki, co jednocześnie wpływa na segregowanie przez nich odpadów. W przypadku wskazań negatywnych najwyższy ich odsetek odnotowano w województwie **świętokrzyskim (35,2%** nie zapewnia, ale jeśli by zapewniła to by wpłynęło na segregowanie przez respondentów odpadów; **20,0%** nie, nawet jeśli by zapewniła to i tak nie wpłynęło by na segregację przez badanych odpadów).
- **45,1%** Polaków uznało, iż wysokość opłaty pobieranej za odbiór odpadów ma w ich przypadku wpływ na segregację odpadów (wyższa opłata za niesegregowanie oraz niższa za segregację). Odmiennego zdania było 42,8%, z tym, że 27,2% uznała, iż wysokość opłaty nie ma wpływu, ponieważ segregują i dalej będą segregować, natomiast 15,6% nie segreguje i nie zamierza tego robić. Uwzględniając cechy społeczno-demograficzne badanych zaznaczyć należy, iż wysokość opłaty za odbiór odpadów ma wpływ na ich segregację głównie wśród osób z dochodem **na jednego członka rodziny w wysokości poniżej 2500 zł (49,5-49,9%), posiadających dzieci (48,4%),** a także zamieszkujących **miasta od 19 do 500 tys. mieszkańców** (odpowiednio: 50,6%, 47,2%, 48,0%). Znaczenie ma także wiek respondentów: zdecydowanie częściej odpowiedzi pozytywnej udzielali respondenci w wieku **35-44 lata.**

P15. Czy wie Pan/i, że cienkie torby foliowe oferowane przez sprzedawców zostały objęte obowiązkiem pobierania za nie opłaty ?

Pytanie jednokrotnego wyboru

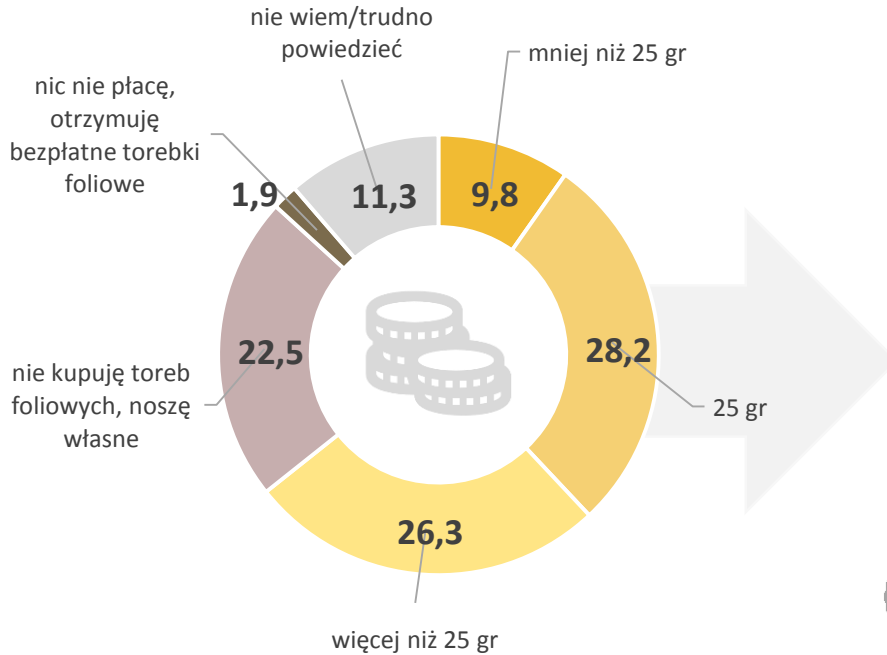

dane w %

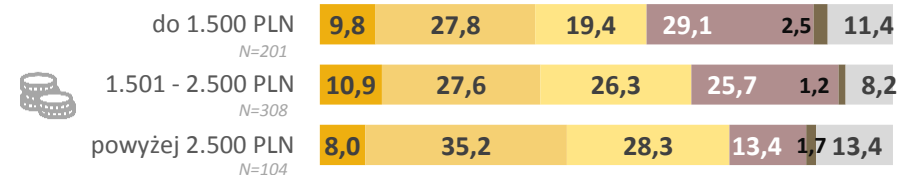
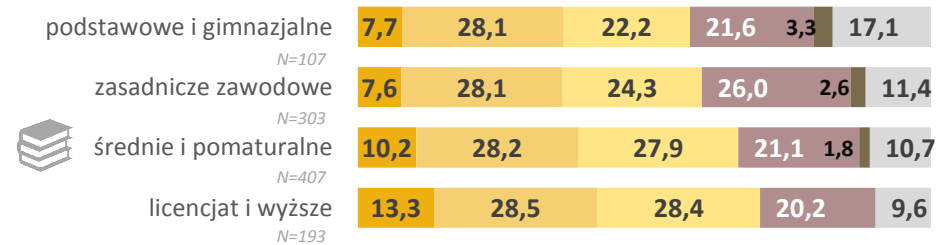
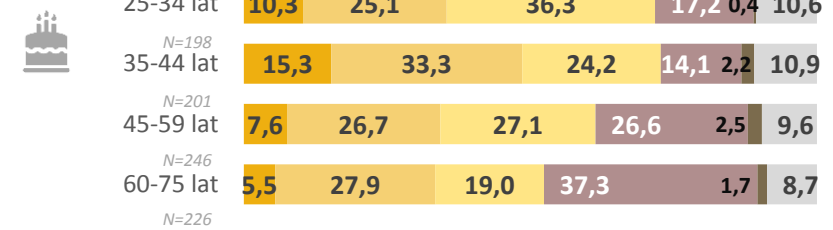
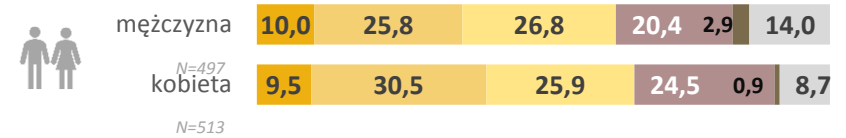
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P16. Ile zazwyczaj Pan/i płaci za torbę foliową w sklepie?

Pytanie jednokrotnego wyboru

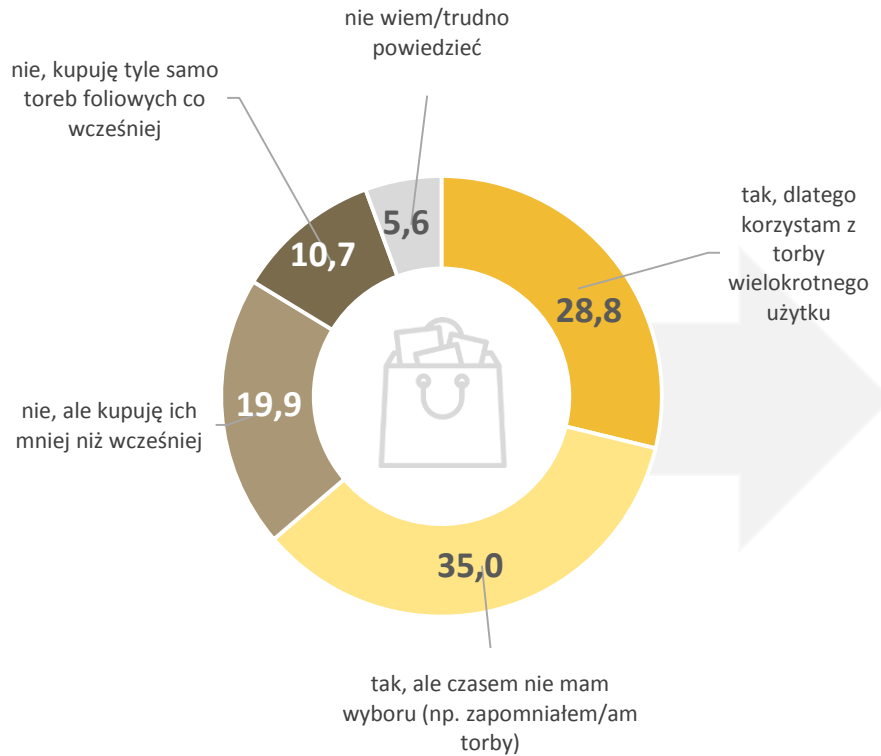

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P17. Czy cena za torebki foliowe zniechęca Pana/ią do ich kupowania?

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

mężczyzna N=497	26,8	33,3	21,7	12,2	6,0
kobieta N=513	30,7	36,6	18,2	9,3	5,2

15-24 lat N=139	16,6	41,8	19,2	13,3	9,2
25-34 lat N=198	19,1	36,2	26,5	13,0	5,2
35-44 lat N=201	28,6	36,4	19,0	9,8	6,3
45-59 lat N=246	28,1	38,3	20,3	9,2	4,1
60-75 lat N=226	46,0	24,6	15,1	9,5	4,8

podstawowe i gimnazjalne N=107	25,4	38,8	16,5	11,1	8,2
zasadnicze zawodowe N=303	34,2	32,6	18,8	8,6	5,7
średnie i pomaturalne N=407	27,1	34,9	20,8	11,6	5,7
licencjat i wyższe N=193	25,7	36,9	21,9	11,8	3,7

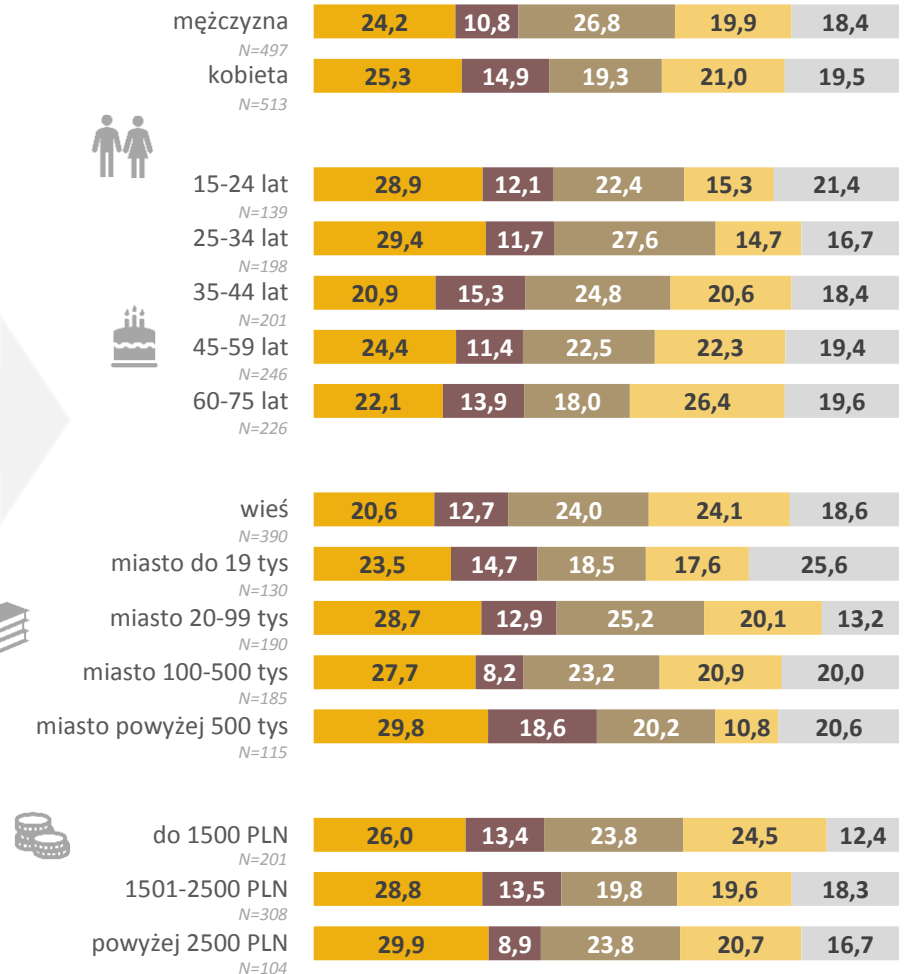

do 1.500 PLN N=201	34,9	36,6	16,1	9,0	3,5
1.501 - 2.500 PLN N=308	29,2	35,3	21,9	9,1	4,5
powyżej 2.500 PLN N=104	17,1	32,9	26,4	16,1	7,5

P18. Czy uważa Pan/i, że cena za torby u sprzedawcy powinna być:

Pytanie jednokrotnego wyboru

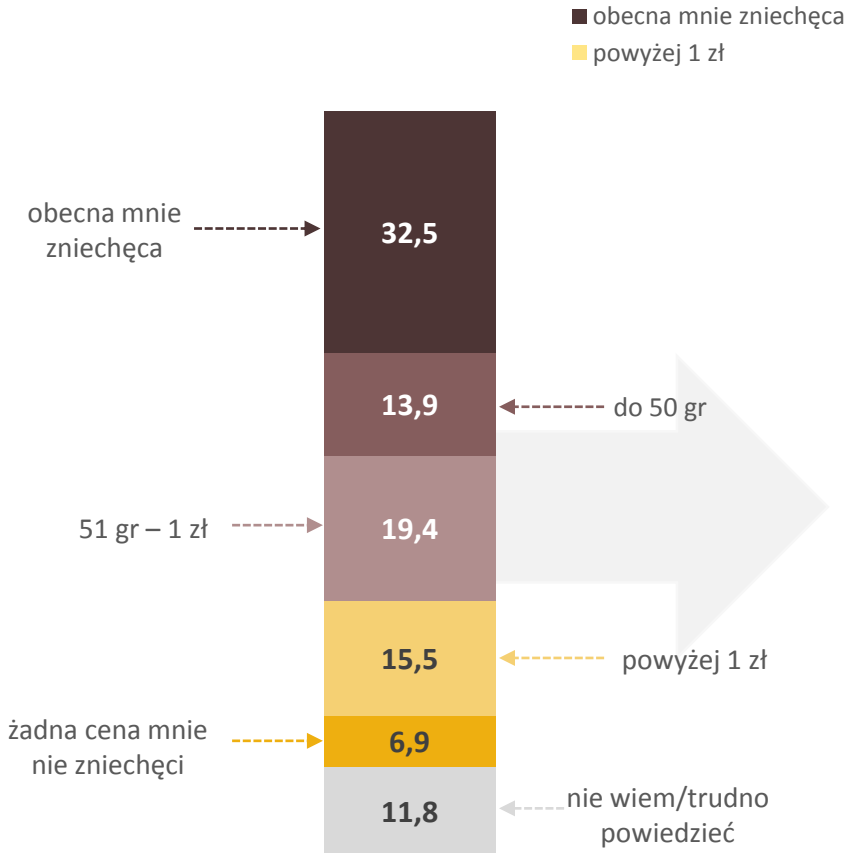
■ niższa ■ wyższa ■ torby powinny być znowu bezpłatne ■ torby foliowe powinny być zakazane ■ nie wiem/ trudno powiedzieć

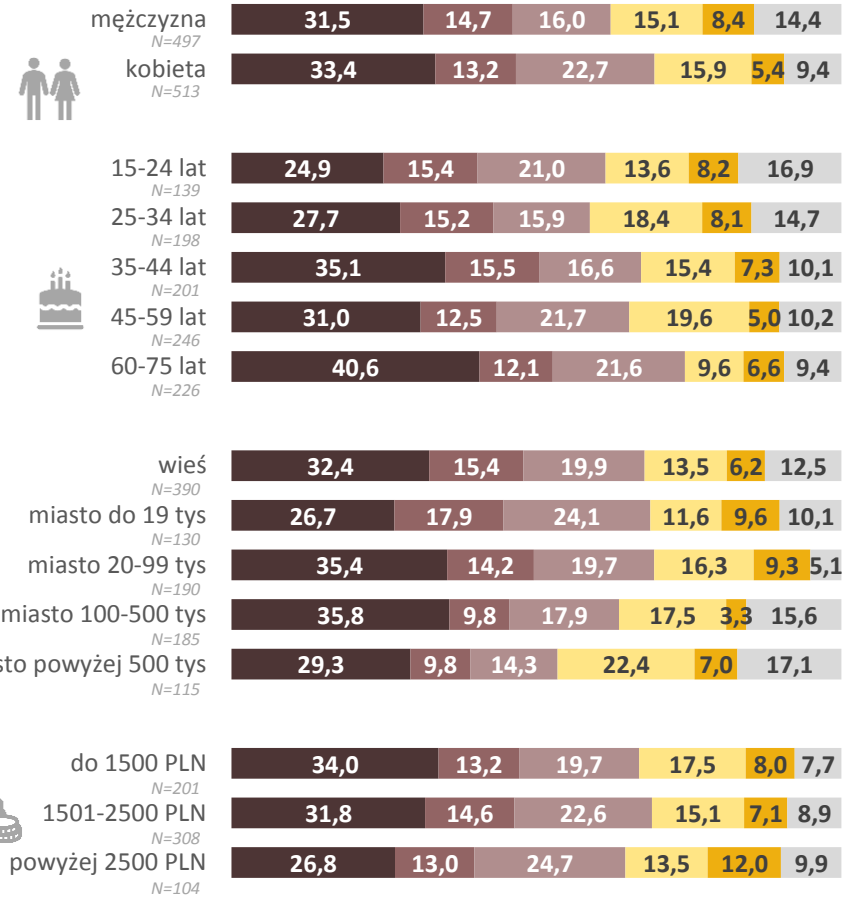
dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P19. Jaka cena torebki zniechęca Pana/ią do zakupu torebki foliowej?

Pytanie jednokrotnego wyboru

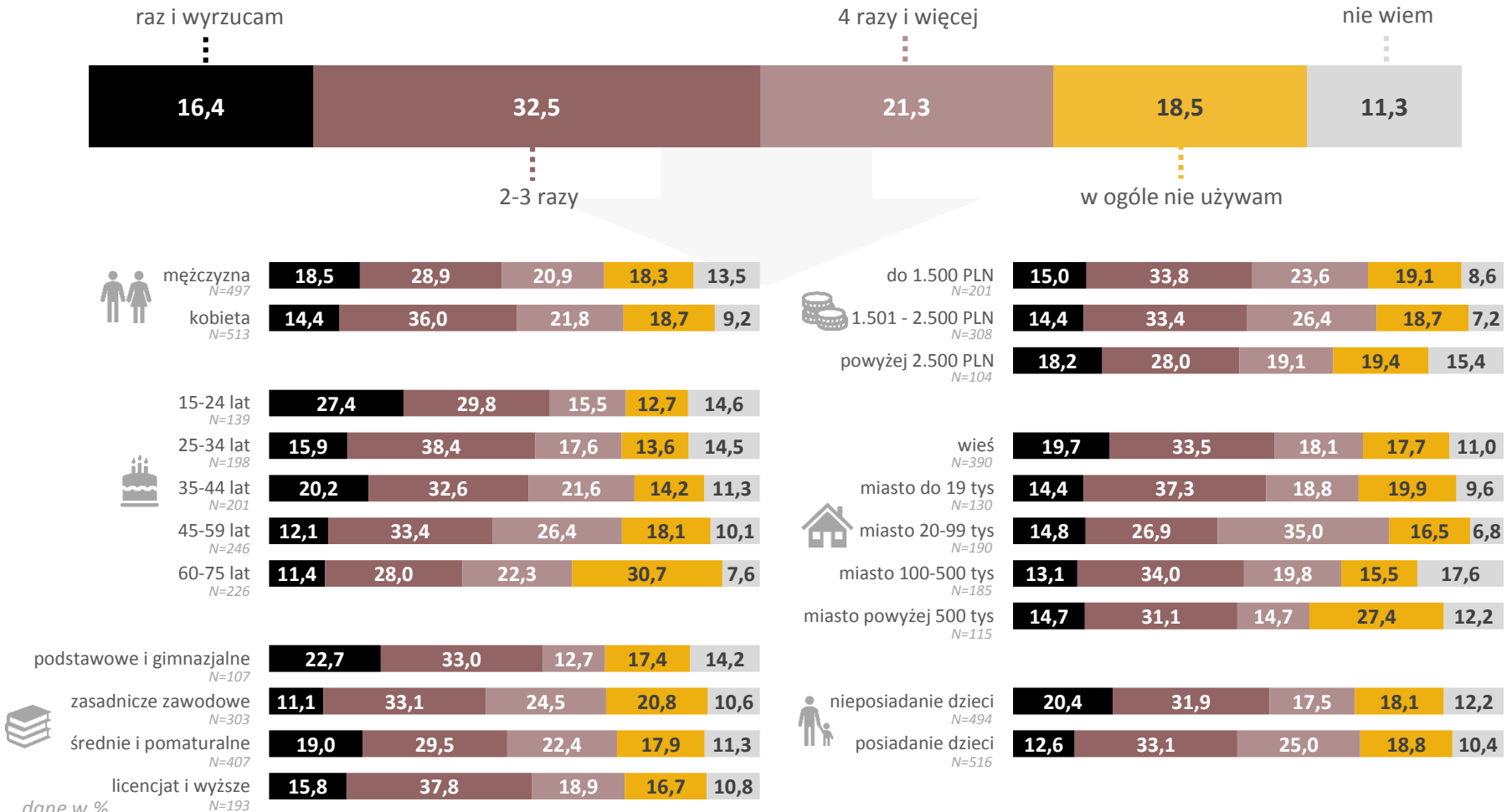
■ obecna mnie zniechęca
■ powyżej 1 zł
■ do 50 gr
■ żadna cena mnie nie zniechęca
■ 51 gr - 1 zł
■ nie wiem/trudno powiedzieć

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P20. Ile razy (średnio) używa Pan/i torebek foliowych zakupionych w sklepie (np. ponownie na zakupy)?

Pytanie jednokrotnego wyboru

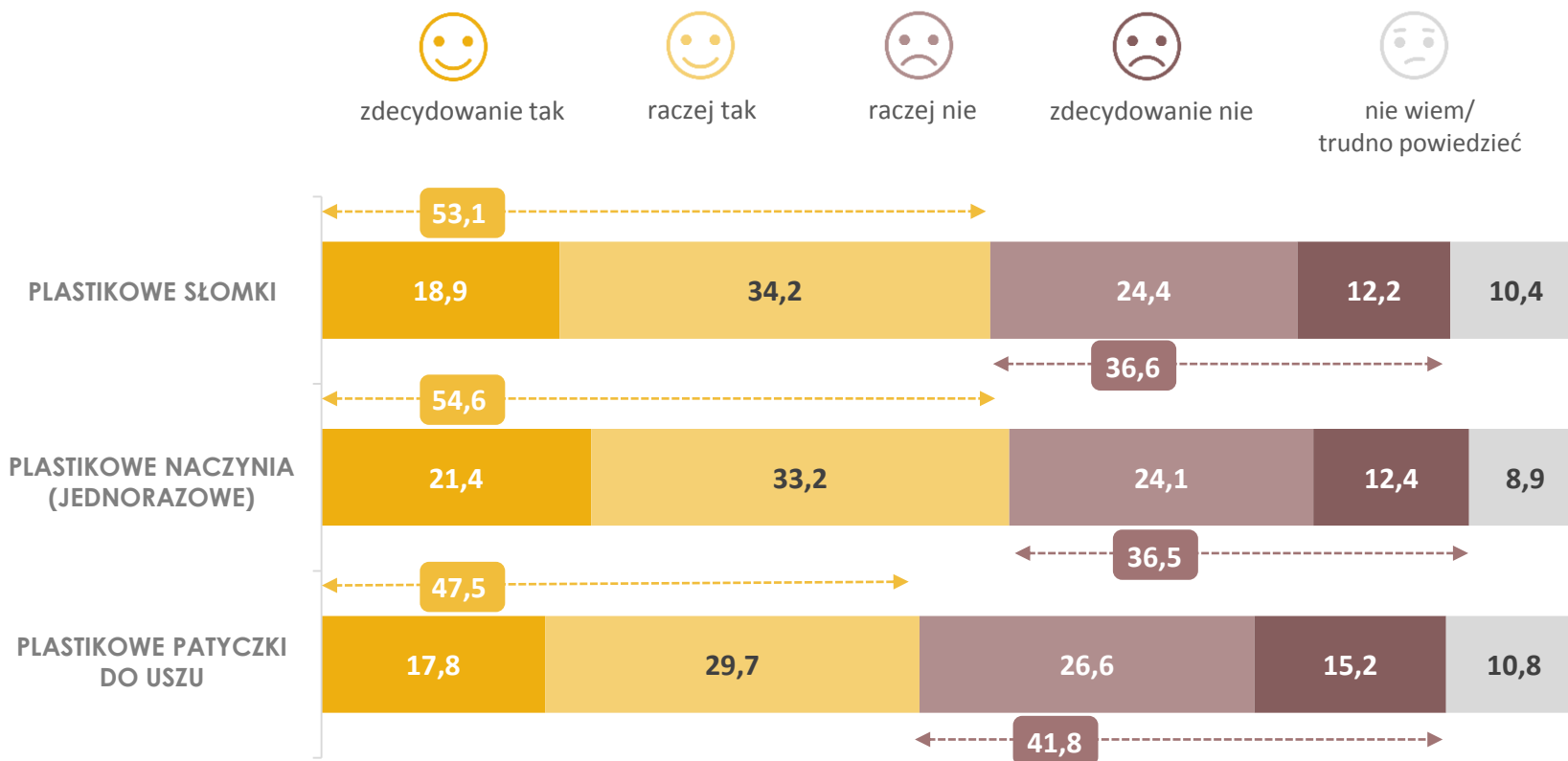
dane w %

Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P21. Unia Europejska rozważa wprowadzenie zakazu sprzedaży niektórych produktów z tworzyw sztucznych. Czy popartłby Pan/i zakaz sprzedaży i używania:

Pytanie jednokrotnego wyboru

dane w %
Podstawa: Polacy w wieku 15+, N=1010

P21. Unia Europejska rozważa wprowadzenie zakazu sprzedaży niektórych produktów z tworzyw sztucznych. Czy popartłby Pan/i zakaz sprzedaży i używania:

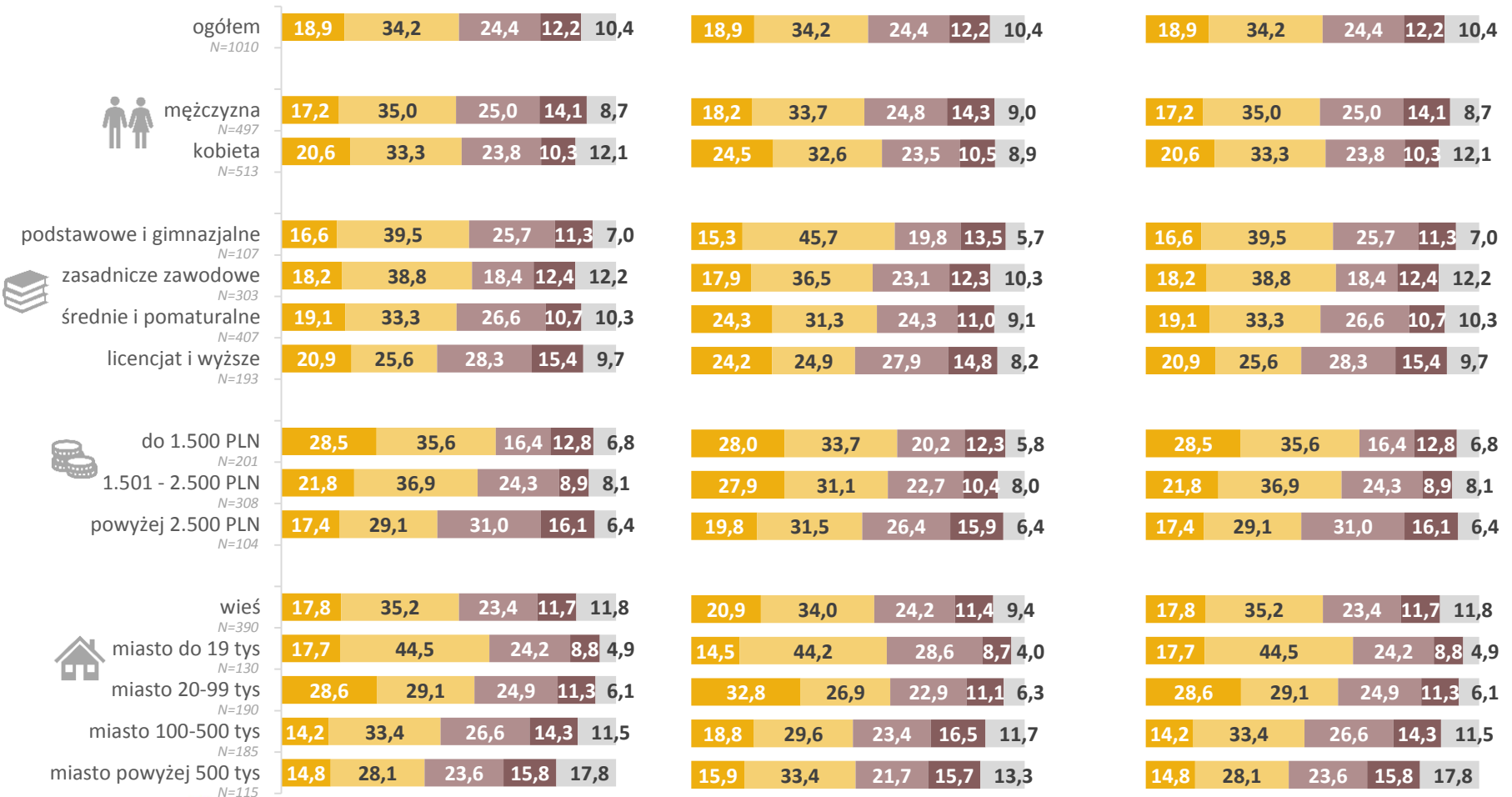
Pytanie jednokrotnego wyboru

■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ raczej nie ■ zdecydowanie nie ■ nie wiem/trudno powiedzieć

PLASTIKOWE SŁOMKI

PLASTIKOWE NACZYNNIA (JEDNORAZOWE)

PLASTIKOWE PATYCZKI DO USZU

-
- Blisko **90% Polaków wie**, że cienkie torby foliowe oferowane przez sprzedawców zostały objęte obowiązkową opłatą. Według analizy wiedza ta wzrasta wraz z posiadanym **wykształceniem** (podstawowe i gimnazjalne - 86,7% vs licencjat i wyższe - 90,2%), odwrotna tendencja widoczna jest w przypadku **dochodu na jednego członka rodziny** (do 1500 zł - 90,6% vs powyżej 2500 zł - 83,4%). Warto zaznaczyć, że najniższą świadomość w tym zakresie mają osoby młode (15-24 lata – 84,8%) oraz mieszkańcy dużych miast (powyżej 500 tys. – 85,4%).
 - Wysokość opłat ponoszonych przez respondentów jest zróżnicowana: **9,8% płaci mniej niż 25 gr** (głównie osoby w wieku 35-44 lata oraz z wykształceniem wyższym), **28,2% płaci 25 gr** (głównie kobiety, osoby z dochodem na osobę w gospodarstwie powyżej 2500 zł, osoby w wieku 35-44 lata), natomiast **26,3% - więcej niż 25 gr** (przede wszystkim osoby w wieku 25-34 lata, z dochodem na osobę powyżej 2500 zł). Jednocześnie zauważyć należy, iż osoby z dochodem do 1500 zł na osobę częściej niż inni wskazywali, iż nie kupują toreb foliowych, ponieważ noszą własne (do 1500 zł 29,1% vs powyżej 2500 zł 13,3%), natomiast osoby z dochodem powyżej 2500 zł, iż płacą więcej niż 25 gr. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż **22,5% badanych nie kupuje torebek foliowych (nosi własne), a 1,9% otrzymuje je bezpłatnie.**
 - **63,8%** badanych zadeklarowało, iż obecna cena torebek foliowych zniechęca do ich kupna (w tym 28,8% nosi z tego powodu własne torby wielokrotnego użytku, a 35,0% czasami nie ma wyboru i kupuje). Odmiennego zdania jest 30,6% respondentów, w tym blisko 1/5 wskazała, że obecnie kupuje ich mniej niż dawniej, a 10,7%, że tyle samo. Analiza odpowiedzi w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, iż obecna cena częściej zniechęca **kobiety, osoby starsze (w wieku 60-75 lat)**, a także osoby z **wykształceniem podstawowym/gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym**. Nie bez znaczenia jest również dochód na jednego członka rodziny, im **niższy tym większe zniechęcenie.**

- Opinie na temat wysokości opłaty pobieranej za torebki foliowe były wśród respondentów zróżnicowane:
 - 24,8%** uważa, że cena powinna być niższa (zwłaszcza osoby poniżej 34 roku życia oraz mieszkańcy średnich i dużych miast),
 - 23,0%** jest zdania, że torby znowu powinny być darmowe (częściej mężczyźni niż kobiety – 26,8 wobec 19,3%),
 - 12,9%** twierdzi, iż ceny powinny wzrosnąć.
 - Na uwagę zwraca fakt, iż **co piąty Polak uważa, że torby foliowe powinny być zakazane** (w szczególności osoby w wieku 60-75 lat – 26,6% oraz mieszkańcy wsi – 24,1%).
- Jak wynika z deklaracji **obecna cena za torebki foliowe zniechęca 32,5% badanych do ich kupna** (w szczególności osoby w wieku 60-75 lat – 40,6%). Cena podniesiona do 50gr zniechęciłaby 13,9%, cena pomiędzy 51gr a 1 zł - 19,4%, natomiast powyżej 1 zł - 15,5%. **Blisko 7% respondentów uznało natomiast, że żadna cena ich nie zniechęci. Analiza pod względem dochodu wykazała również, że wraz z jego wzrostem maleje zniechęcenie do obecnej ceny toreb foliowych.**
- Ponad połowa Polaków powtórnie wykorzystuje zakupione torebki foliowe:
 - 32,5%** dwa lub trzy razy (zwłaszcza kobiety – 36,0%, osoby pomiędzy 25 a 34 rokiem życia – 38,4% oraz osoby z wyższym wykształceniem – 37,8%),
 - 21,3%** cztery razy i więcej (w szczególności osoby w wieku 45-59 lat – 26,4%, mieszkańcy średnich miast 20-99 tys. mieszkańców – 35,0%).
 - Niemal co piąta osoba w ogóle ich nie używa** (przede wszystkim osoby pomiędzy 60 a 75 rokiem życia – 30,7% oraz mieszkańcy dużych miast powyżej 500 tys. mieszkańców – 27,4%). Natomiast 16,4% badanych wyrzuca torebki już po pierwszym użyciu (głównie osoby w wieku 15-24 lata – 27,4% oraz osoby z wykształceniem podstawowym – 22,7%).

- W związku z zamiarem wprowadzenia przez Unię Europejską zakazu sprzedaży niektórych produktów z tworzyw sztucznych poproszono respondentów o opinię na ten temat. Jak wynika z przeprowadzonego badania **ponad połowa z nich popiera zakaz używania plastikowych naczyń (54,6%) oraz plastikowych słomek (53,1%)**. Natomiast nieco mniej niż połowa badanych popiera zakaz używania **plastikowych patyczków do uszu (47,5%)**. Analiza odpowiedzi w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, że nieco częściej zakaz używania wskazanych produktów popierają kobiety, a także osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym. W przypadku dochodów również większą aprobatą wykazują się respondenci z dochodem na jednego członka rodziny na poziomie do 1500 zł. Bliżsi idei wprowadzenia zakazu są także mieszkańcy małych (do 19 tys.) i średnich miast (20-99 tys.).

PODSUMOWANIE

OPAKOWANIA Z SUROWCÓW WTÓRNYCH

- ✓ 43,0% Polaków przy wyborze produktu w opakowaniu kierowałoby się informacją, że opakowanie zostało wytworzone z surowców wtórnych, w tym: 34,8%, jeśli cena nie uległaby zmianie, natomiast 8,2% nawet jeśli cena byłaby wyższa.

ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

- ✓ Co piąty Polak wymienia/sprzedaje/kupuje lub przekazuje rzeczy używane. Najczęściej odbywa się to poprzez portale internetowe, organizacje bądź instytucje oraz punkty przyjmujące rzeczy przeznaczone do ponownego użycia przy PSZOK.
- ✓ Blisko 3 na 10 Polaków zadeklarowało, iż oddaje sprawne/dobre rzeczy osobom bądź instytucjom. Najczęściej przekazywanymi rzeczami są odzież i inne tekstylia (89,1%).
- ✓ Co trzeci Polak naprawia rzeczy w punktach napraw. Naprawie najczęściej podlegają urządzenia elektryczne i elektroniczne (82,0%) oraz odzież i inne tekstylia (58,9%).
- ✓ Co czwarty Polak powtórnie wykorzystuje posiadane przedmioty. Najczęściej dotyczy to wykorzystywania materiałów do innych celów (np. słoiki czy butelki do przetworów – 89,5%).
- ✓ Blisko połowa badanych zadeklarowała, iż w ich najbliższej okolicy znajduje się punkt naprawy odzieży i innych tekstyliów oraz urządzeń elektronicznych i elektrycznych. Co piąty respondent wskazał na punkty przyjmujące rzeczy używane do ponownego użycia, zaś 13,5% na punkty naprawy mebli.

IDENTYFIKACJA PRZYCZYN MARNOWANIA ŻYWNOSCI

- ✓ Trzech na czterech Polaków uważa problem marnowania żywności za istotny w skali całego kraju.
- ✓ Artykuły spożywcze, które najczęściej ulegają zmarnowaniu to pieczywo (46,7%), resztki posiłków lub potraw (43,7%), owoce (40,0%), warzywa (39,1%), a także wędliny/mięso/ryby (36,0%).
- ✓ Trzy najczęściej wskazywane przyczyny marnowania żywności w gospodarstwach domowych to:
 - zakup zbyt dużych ilości artykułów spożywczych,
 - przekroczenie daty przydatności produktu,
 - przygotowanie zbyt dużych porcji posiłków.

SPOSOBY ZAPOBIEGANIA MARNOWANIU ŻYWNOSCI

- ✓ Do powszechnych zachowań w kwestii nabywania i postępowania z żywnością należą:
 - przechowywanie żywności w odpowiednich warunkach,
 - spożywanie w pierwszej kolejności produktów z najkrótszą datą przydatności,
 - wybieranie produktów z datą najbardziej dopasowaną do potrzeb,
 - kupowanie owoców i warzyw na wagę,
 - mrożenie żywności.

SELEKTYWNE ZBIERANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH

- ✓ Niemal 70% badanych wskazało, iż gmina zapewnia wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki służące do zbierania odpadów komunalnych (47,1% spośród nich zadeklarowało, iż wpłynęło to na segregowanie przez nich odpadów, natomiast 21,0%, że nie miało znaczenia).
- ✓ 45,1% Polaków uznało, iż wysokość opłaty pobieranej za odbiór odpadów ma w ich przypadku wpływ na segregację odpadów (wyższa opłata za niesegregowanie oraz niższa za segregację). Odmiennego zdania było 42,8%, z tym, że 27,2% uznało, iż wysokość opłaty nie ma wpływu, ponieważ segregują i dalej będą segregować, natomiast 15,6% nie segreguje i nie zamierza tego robić.

TOREBKI FOLIOWE

- ✓ Blisko 90% badanych wie, że cienkie torby foliowe oferowane przez sprzedawców zostały objęte obowiązkową opłatą. Według deklaracji wysokość ponoszonej opłaty jest zróżnicowana.
- ✓ 2/3 Polaków deklaruje, iż obecna cena torebek foliowych zniechęca do ich kupna.
- ✓ Ponad połowa badanych powtórnie wykorzystuje zakupione torebki foliowe.
- ✓ Ponad połowa Polaków poparłaby zakaz używania niektórych produktów z tworzyw sztucznych. Największy odsetek wskazań pozytywnych odnotowano w przypadku plastikowych naczyń (54,6%) oraz plastikowych słomek (53,1%), nieco mniejszy przy patyczkach do uszu (47,5%).

Dziękujemy za uwagę

DANAE

tel. +48 22 185 59 00
e-mail: biuro@danae.com.pl

realizacja

tel. +48 500 302 848
e-mail: biuro@realizacja.com.pl

Autorki raportu:

*Anna Szatanowska
Kamila Kotlewska
Małgorzata Licznarska
Krzysztofa Samociuk*

Redakcja raportu: Krzysztofa Samociuk

Grafika użyta w raporcie pochodzi ze stron www.flaticon.com, pixabay.com.pl i unsplash.com

Unia Europejska
Fundusz Spójności

